

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (๔ ปี)
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
มหาวิททยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิททยาลัย

รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มีมติอนุมัติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

สารบัญ

หมวด	หน้า
สารบัญ	
หมวดที่ ๑ ชื่อปริญญาและสาขาวิชา	๑
หมวดที่ ๒ ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้	๓
หมวดที่ ๓ โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต	๗
หมวดที่ ๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้	๓๑
หมวดที่ ๕ ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร	๓๒
หมวดที่ ๖ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	๓๗
หมวดที่ ๗ การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา	๔๖
หมวดที่ ๘ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๔๗
หมวดที่ ๙ ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร	๕๐
ภาคผนวก ก ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรปรับปรุง ๒๕๖๔ กับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	๕๒
ภาคผนวก ข ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ ของมหาวิทยาลัย	๗๐
ภาคผนวก ค ประวัติและผลงานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร	๑๐๕
ภาคผนวก ง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ จัดการเชิงพุทธ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๑๗

๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะ

๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาเดียว คือ สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

๖. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

๖.๑ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗ ปรับปรุงจากหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) เปิดสอน ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๖.๒ สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เห็นชอบหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๗ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๔ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๓ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและอนุมัติให้เปิดสอนในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๗ เมื่อวันที่พุธที่ ๒๔ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๗. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

- ๑) ข้าราชการในสังกัด ก.พ. และอื่นๆ
- ๒) พนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๓) พนักงานในภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจ
- ๔) ครู นักวิชาการและอาจารย์ในสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน
- ๕) ประกอบอาชีพอิสระ
- ๖) ศึกษาต่อระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๘. สถานที่จัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ ๖๕/๑ หมู่ ๖ ต.ช่องสะแก อ.เมืองเพชรบุรี จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐

หมวดที่ ๒

ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้

๑. ปรัชญา

จัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลักเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะเชิงพุทธ

๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๒.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางการจัดการเชิงพุทธที่ตอบสนองความต้องการของสังคม

๒.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะทางการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม บนพื้นฐานของจรรยาบรรณและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๔ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะเชิงพุทธ ประพฤติตนเป็นกัลยาณมิตรและเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

๓. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes) PLOs

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์สำหรับวิธีการวัดและประเมิน
ด้านความรู้	<p>PLO๑ นิสิตสามารถอธิบาย ทฤษฎีทางการจัดการ หลักการจัดการทั่วไป หลักการจัดการเชิงพุทธ การบริหารกิจการคณะสงฆ์ และการบริหารองค์การได้</p> <p>PLO๒ นิสิตสามารถอธิบาย กฎหมายทั่วไปและ กฎหมายคณะสงฆ์ได้</p>	<p>-บรรยาย</p> <p>-กรณีศึกษา</p> <p>-แบบฝึกหัด</p> <p>-มอบหมายงานรายบุคคล/รายกลุ่ม</p> <p>-แบบเรียน ONLINE/ E-Learning</p> <p>-การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง</p> <p>- Active-Learning</p> <p>- Long Life Learning</p>	ประเมินจากการสอบย่อย การสอบกลางภาคเรียน และ สอบปลายภาคเรียน ผลการ รายงานหรืองานที่มอบหมาย การนำเสนอผลงาน
ด้านทักษะ	<p>PLO๓ นิสิตสามารถนำ หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาไป ประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการองค์การสมัยใหม่ และการดำเนินชีวิตได้</p> <p>PLO๔ นิสิตสามารถสื่อสาร และการเขียนผลงานทาง วิชาการเพื่อเผยแพร่</p>	<p>-บรรยาย</p> <p>-กรณีศึกษา</p> <p>-แบบฝึกหัด</p> <p>-มอบหมายงานรายบุคคล/รายกลุ่ม</p> <p>-แบบเรียน ONLINE/ E-Learning</p> <p>-การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง</p> <p>- Active-Learning</p> <p>- Long Life Learning</p>	ประเมินจากความสามารถในการวิเคราะห์ วิจัย การอภิปรายและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมิน ข้อมูลจากหลักฐานอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล สามารถ ประยุกต์ความรู้และทักษะ เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์สำหรับวิธีการวัดและประเมิน
	<p>พระพุทธศาสนาได้</p> <p>PLO๕ นิสิตสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการจัดการในการทำงานได้อย่างเหมาะสม</p> <p>PLO๖ นิสิตสามารถเขียนและประเมิน แผนงานโครงการ และงบประมาณได้</p>		
ด้านจริยธรรม	<p>PLO๗ นิสิตมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม บนพื้นฐานของจรรยาบรรณและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<ul style="list-style-type: none"> -บรรยาย -กรณีศึกษา -แบบฝึกหัด -มอบหมายงานรายบุคคล/รายกลุ่ม -แบบเรียน ONLINE/ E-Learning -การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง - Active-Learning - Long Life Learning 	<p>ประเมินจากเวลาเข้าเรียนและการขาดเรียนของนิสิต การสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต การเข้าร่วมกิจกรรม พฤติกรรมการปฏิบัติของนิสิตตามระเบียบต่าง ๆ</p>
ด้านลักษณะบุคคล	<p>PLO๘ นิสิตประพฤติตนเป็นกัลยาณมิตรและเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> -บรรยาย -กรณีศึกษา -แบบฝึกหัด -มอบหมายงานรายบุคคล/รายกลุ่ม -แบบเรียน ONLINE/ E-Learning -การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง - Active-Learning - Long Life Learning 	<p>ประเมินจากความรับผิดชอบ การแบ่งกลุ่ม และการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดี ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน</p>

๔. ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)							
	PLO๑	PLO๒	PLO๓	PLO๔	PLO๕	PLO๖	PLO๗	PLO๘
๑. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางการจัดการเชิงพุทธที่ตอบสนองความต้องการของสังคม	√	√						
๒. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะทางการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ			√	√	√	√		
๓. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม บนพื้นฐานของจรรยาบรรณและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง							√	
๔. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะเชิงพุทธ ประพฤติตนเป็นกัลยาณมิตรและเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม								√

หมายเหตุ : ระบุสัญลักษณ์ √ ในช่องที่วัตถุประสงค์สัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

๕. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังรายชั้นปี (Year Learning Outcomes, YLOs)

ชั้นปีที่	ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา
ชั้นปีที่ ๑	นิสิตสามารถอธิบายทฤษฎีทางการจัดการ และความรู้พื้นฐานทางพระพุทธศาสนาได้
ชั้นปีที่ ๒	นิสิตสามารถอธิบายหลักการเชิงพุทธ การบริหารกิจการคณะสงฆ์ การบริหารองค์การ กฎหมายทั่วไป และกฎหมายคณะสงฆ์ได้
ชั้นปีที่ ๓	นิสิตสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการ องค์การสมัยใหม่และการดำเนินชีวิตได้ รวมถึงสามารถสื่อสารและการเขียนผลงานทางวิชาการเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้
ชั้นปีที่ ๔	นิสิตสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการจัดการในการทำงานได้อย่างเหมาะสม เขียนและประเมิน แผนงาน โครงการ และงบประมาณได้ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม บนพื้นฐานของจรรยาบรรณและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประพฤติตนเป็น กัลยาณมิตรและเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมได้

หมวดที่ ๓

โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต

๑. โครงสร้างหลักสูตร

๑.๑. จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ๑๓๒ หน่วยกิต

๓.๒. โครงสร้างหลักสูตร

๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	๒๔	หน่วยกิต
๒) หมวดวิชาเฉพาะด้าน	๑๐๒	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกน	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้าน	๓๓	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขา	๖	หน่วยกิต
๓) หมวดวิชาเลือกเสรี	๖	หน่วยกิต
รวม	๑๓๒	หน่วยกิต

๒. รายวิชาในหลักสูตร

คำอธิบายความหมายของรหัสวิชาและหน่วยกิตประจำวิชา

๑. รหัสประจำวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วยเลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

๑) เลข ๓ ตัวแรก = ตัวที่ ๑ แสดงคณะ ตัวที่ ๒-๓ แสดงสาขาวิชา

๒) เลข ๓ ตัวหลัง = ตัวที่ ๑ แสดงปีการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงชื่อวิชา

๒. หน่วยกิตประจำวิชา หมายถึง ตัวเลขซึ่งแสดงจำนวนหน่วยกิตและปริมาณการเรียนการสอนของรายวิชานั้นๆ เช่น ๓ (๒-๒-๕) หมายถึง ๓ หน่วยกิต ประกอบด้วยบรรยาย ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์ และการศึกษาด้วยตนเอง ๕ ชั่วโมง/สัปดาห์

๑.	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		๒๔	หน่วยกิต
	๑.๑ วิชาบังคับ		๑๘	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๑.๒ วิชาเลือก		๖	หน่วยกิต

	๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตชั้นสูง		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยชั้นสูง		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนชั้นสูง		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นชั้นสูง		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีชั้นสูง		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๒.	หมวดวิชาเฉพาะ			๑๐๒	หน่วยกิต
	๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา			๓๐	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

	๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑		๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒		๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓		๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
	๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔		๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกน				๓๓	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๓๐๑	พุทธวิธีการบริหาร		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๓๐๒	การจัดการทรัพย์สินทางพระพุทธศาสนา		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๓๐๓	กฎหมายสำหรับพระสงฆ์		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๓๐๔	การจัดการและพัฒนาสาธารณูปการ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๓๐๕	การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสมัยใหม่		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๔๐๖	การศึกษาอิสระทางการจัดการเชิงพุทธ		๓ (๐-๖-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๓๐๗	การจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนายุคใหม่		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๓๐๘	นวัตกรรมเชิงพุทธเพื่อการสังคมสงเคราะห์		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๔๐๙	นวัตกรรมเชิงพุทธเพื่อการพัฒนาองค์กร		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๓๑๐	การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๔๑๑	การพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้าน				๓๓	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๒๑๒	หลักการจัดการ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๔๔๐	ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๒๑๔	ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๓๑๕	การวิจัยเพื่อการจัดการ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๓๑๖	การบัญชีเบื้องต้น ๑		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๓๑๗	การบัญชีเบื้องต้น ๒		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๔๑๘	การบัญชีเพื่อการจัดการ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๔๒๕	การจัดการทรัพยากรมนุษย์แนวพุทธ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๔๒๑	ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๔๒๒	การจัดการวิถีชุมชนและแหล่งเรียนรู้		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
	๔๐๓ ๔๒๐	การจัดการเชิงกลยุทธ์		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขา				๖	หน่วยกิต

๔๐๓ ๔๒๓	การบริหารจัดการงบประมาณ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๒๔	หลักการฝึกอบรมและการประชุม		๓ (๐-๖-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๒๖	การจัดการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๒๗	กลยุทธ์การเจรจาต่อรองทางการจัดการ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๒๘	การสื่อสารกับการจัดการ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๒๙	การจัดการความรู้		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๓๐	การไกล่เกลี่ยและการจัดการข้อพิพาท		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๓๑	การบริหารความเสี่ยงทางการจัดการ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๓๒	มนุษยสัมพันธ์กับการจัดการ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๓๓	จิตวิทยาการจัดการ		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๓๔	การจัดการงานสารบรรณและธุรการ		๓ (๐-๖-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๓๕	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๓๖	การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๓๗	สัมมนาการจัดการกิจการคณะสงฆ์		๓ (๐-๖-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๓๘	เทคนิคการประชาสัมพันธ์เชิงพุทธ		๓ (๐-๖-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๓๙	การจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในอาเซียน		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๔๒	การบริหารชุมชนวัดวิถี		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๕๕	พุทธศิลป์เมืองเพชรศิลปกรรมพุทธศาสนา		๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๓. หมวดวิชาเลือกเสรี จำนวน ๖ หน่วยกิต

นิสิตสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธต้องเลือกศึกษารายวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นวิชาเลือกเสรีจำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิตโดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

๓. แสดงแผนการศึกษา

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับ)	
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษยภัยับสังคม*	๓
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาเลือก)	
๐๐๐ XXX	xxx วิชาเลือก	๓
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	๓
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓
	รวม	๑๕

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับ)	
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา*	๓
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาเลือก)	
๐๐๐ XXX	xxx วิชาเลือก	๓
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๒๓๘	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๓
	หมวดวิชาเลือกเสรี	
๔๐๓ XXX	XXX วิชาเลือกเสรี	๓
	รวม	๑๕

หมายเหตุ :* วิชาข้อสอบกลาง

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับ)	
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล	๓
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา*	๓
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	๓
	วิชาเฉพาะด้าน	
๔๐๓ ๒๑๒	หลักการจัดการ	๓
๔๐๓ ๔๔๐	ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์	๓
รวม		๑๘

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)	
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น	๓
	กลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา*	๓
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา*	๓
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชาแกน	
๔๐๓ ๓๐๑	พุทธวิธีการบริหาร	๓
๔๐๓ ๓๐๒	การจัดการทรัพยากรสังฆาทิเสสทางพระพุทธศาสนา	๓
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชาเฉพาะด้าน	
๔๐๓ ๒๑๔	ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการ	๓
รวม		๑๘

หมายเหตุ :* วิชาข้อสอบกลาง

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาเฉพาะ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	๓
	วิชาแกน	
๔๐๓ ๓๐๓	กฎหมายสำหรับพระสงฆ์	๓
๔๐๓ ๓๐๔	การจัดการและพัฒนาสาธารณูปการ	๓
๔๐๓ ๔๐๙	นวัตกรรมเชิงพุทธเพื่อการพัฒนาองค์กร	๓
	วิชาเฉพาะด้าน	
๔๐๓ ๓๑๖	การบัญชีเบื้องต้น ๑	๓
๔๐๓ ๓๑๕	การวิจัยเพื่อการจัดการ	๓
รวม		๑๘

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาเฉพาะ วิชาแกน	
๔๐๓ ๓๐๘	นวัตกรรมเชิงพุทธเพื่อการสังคมสงเคราะห์	๓
๔๐๓ ๓๐๕	การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสมัยใหม่	๓
๔๐๓ ๓๐๗	การจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนายุคใหม่	๓
	วิชาเฉพาะด้าน	
๔๐๓ ๓๑๗	การบัญชีเบื้องต้น ๒	๓
๔๐๓ ๔๒๑	ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ	๓
๔๐๓ ๔๒๕	การจัดการทรัพยากรมนุษย์แนวพุทธ	๓
รวม		๑๘

ชั้นปีที่ ๔

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๐๐๐ ๔๔๓	หมวดวิชาเฉพาะ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา กรรณฐาน ๔ วิชาแกน	๓
๔๐๓ ๓๑๐	การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธ	๓
๔๐๓ ๔๑๑	พัฒนาการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์	๓
	วิชาเฉพาะด้าน	
๔๐๓ ๔๑๘	การบัญชีเพื่อการจัดการ	๓
	วิชาเลือกเฉพาะสาขา	
๔๐๓ XXX	XXX วิชาเลือกเฉพาะ	๓
รวม		๑๕

ชั้นปีที่ ๔

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาเฉพาะ วิชาแกน	
๔๐๓ ๔๐๖	การศึกษาอิสระทางการจัดการเชิงพุทธ	๓
	วิชาเฉพาะด้าน	
๔๐๓ ๔๒๒	การจัดการวิถีสุมชนและแหล่งเรียนรู้	๓
๔๐๓ ๔๒๐	การจัดการเชิงกลยุทธ์	๓
	วิชาเลือกเฉพาะสาขา	
๔๐๓ XXX	XXX วิชาเลือกเฉพาะ	๓
	หมวดวิชาเลือกเสรี	
๔๐๓ XXX	XXX วิชาเลือกเสรี	๓
รวม		๑๕

๕. คำอธิบายรายวิชา

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๒๔ หน่วยกิต

	๑.๑ วิชาบังคับ	จำนวน ๑๘ หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม (Man and Society)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal	
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป (General Law)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก ปินัยกรรม สัญญา ประเภทต่างๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย	
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล (Computer and Digital Technology)	๓ (๓-๐-๖)
	มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัยกฎหมาย และจริยธรรมในสังคมดิจิทัล มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ และการสื่อสารยุคดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ การนำเสนอข้อมูลได้ และรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต	
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communications)	๓ (๓-๐-๖)
	ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษา	

	โครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ	
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น (Introduction to Philosophy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาสาขาปรัชญา สารสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญา ตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา	
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย (Mathematics and Statistics for Research)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผลระบบและคุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ฟังก์ชัน เมทริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัย และการเขียนรายงานผลการวิจัย	
	๑.๒ วิชาเลือก	จำนวน ๖ หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง (Introduction to Politics and Government)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมืองและแนวคิดพระพุทธรศาสนากับการเมืองการปกครอง	
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Economics)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิตตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรัชญาการทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ	

๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน (Psychology for Self-Development)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็นทีม	
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Linguistics)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ และวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์	
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ (Language Skills for Learning)	๓ (๓-๐-๖)
	ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่น และข้อมูลสารสนเทศจากสื่อทุกประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความ ตีความ วิเคราะห์ วิจัยและสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อประสม	
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Modern Science and Technology)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี	
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Logic)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษานิमित คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิภาค การนิยามความหมาย ญัตติ ประพจน์ในแบบต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรีตถานุমানและปฤจฉาวาทีแบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยาของนิกายสรวาสตีวาท	

	วิชาษาที่ของนาการชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่าง ตรรกศาสตร์ตะวันตก กับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรก ในคัมภีร์	
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Man and Environment)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิด ขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในประเทศไทย	
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน (Current World Affairs)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศ ไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน	
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น (Basic Sanskrit)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบ ของนามศัพท์ การแจก रुपนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยม สรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของ กริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุวจากจากธาตุ การแจก รูป กริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้	
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง (Advanced Sanskrit)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษานามศัพท์ การแจก रुपนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อพยยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุวจาก จากธาตุ กริยาอาขยาตกรรตวจาก ภาววาก ฌิฉันตกรรตุวจาก ฌิฉันตกรรม วาก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุวจากเป็นกรรตวจาก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ ศึกษา	

๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น (Basic Thai)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงความหมายรูปธรรมและนามธรรม	
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง (Advanced Thai)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพย์ กลอน โคลง ฉันทในภาษาไทย	
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น (Basic Chinese)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง (Advanced Chinese)	๓ (๓-๐-๖)
	ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น (Basic Japanese)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง (Advanced Japanese)	๓ (๓-๐-๖)
	ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น (Basic Hindi)	๓ (๓-๐-๖)

	ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการฟัง อ่านเขียน สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์ พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน	
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง (Advanced Hindi)	๓ (๓-๐-๖)
	ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย (Thai Culture)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนาผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย	
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม (Man and Civilization)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างอารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา (Peace Education)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพ และปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขั้นตอนธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่างๆอย่างสันติสุข	
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ (Leadership)	๓ (๓-๐-๖)

	<p>ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก</p>	
๐๐๐ ๒๓๐	<p>หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)</p>	๓ (๓-๐-๖)
	<p>ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า</p>	
๐๐๐ ๒๓๑	<p>การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)</p>	๓ (๓-๐-๖)
	<p>ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม</p>	
๐๐๐ ๒๓๒	<p>ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)</p>	๓ (๓-๐-๖)
	<p>ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG: จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต</p>	
๐๐๐ ๒๓๓	<p>ศาสนาทั่วไป (General Religions)</p>	๓ (๓-๐-๖)
	<p>ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติด้านพัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมาย</p>	

	ของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย	
--	---	--

๒. หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๔ หน่วยกิต

๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

	๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	จำนวน ๓๐ หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Literature)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น วิมุตติมรรค วิสุทธิมรรค มหาวงศ์ ทีปวงศ์ ศาสนวงศ์ เตภูมิกถา มังคลัตถทีปนี กาพย์มหาชาติ สังคีตยวงค์ มงคลวิเสสกถา แก่นพุทธศาสน์ กรรมทีปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรมจากพุทธปัญญา	
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา (Tipitaka Studies)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ภิกขา อนุภิกขา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิงค์ ภิกขุณีวิงค์ และมหาวัคค์ในพระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิงค์สูตรในพระสุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพาน ในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่างๆ และประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก	
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี (Pali)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจวิภาค และหลักการแต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น	
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา (History of Buddhism)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียไปในประเทศต่างๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของ	

	พระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์กรทาง พระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ ไทยกับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Festival and Traditions)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาล และสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและ พิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติใน ประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้นๆ ที่ มีต่อสังคมไทย	
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ (Dhamma in English)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายใน ภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้ เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมภาค ภาษาอังกฤษ	
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑ (Buddhist Meditation I)	๓ (๒-๒-๕)
	ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติ กรรมฐาน อารมณ์ของ สมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิเวศน์ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดิน จงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒ (Buddhist Meditation II)	๓ (๒-๒-๕)
	ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวภายา นุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน โดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓ (Buddhist Meditation III)	๓ (๒-๒-๕)

	ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนา นุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ ควรรู้ได้แก่ วิปัสสาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔ (Buddhist Meditation IV)	๓ (๒-๒-๕)
	ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตา นุปัสสนาสติปัฏฐานและอัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการ เดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
	๒.๒ วิชาแกน	จำนวน ๓๓ หน่วยกิต
๔๐๓ ๓๐๑	พุทธวิธีการบริหาร (Buddha's Administration Methods)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย แนวคิด และทฤษฎีของการบริหาร พุทธวิธีการ บริหารงาน และการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารงานกับองค์กร สมัยใหม่	
๔๐๓ ๓๐๒	การจัดการทรัพย์สินทางพระพุทธศาสนา (Management of Buddhist Property)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพย์สิน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ทรัพย์สิน พรบ.คณะสงฆ์ ระเบียบที่ว่าด้วยศาสนสมบัติ การบริหารจัดการ ทรัพย์สิน การวิเคราะห์ทรัพย์สินโดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการ บริหารจัดการ ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพย์สิน	
๔๐๓ ๓๐๓	กฎหมายสำหรับพระสงฆ์ (Related Laws for Sangha)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษากฎหมายที่พระสงฆ์ควรทราบ ลักษณะที่มาและประเภทของ กฎหมาย ความสัมพันธ์ของกฎหมายคณะสงฆ์กับกฎหมายอื่น ๆ การบังคับใช้ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศของคณะสงฆ์ การใช้ อำนาจหน้าที่ของพระสังฆาธิการเพื่อประโยชน์ในการบริหารกิจการของคณะ สงฆ์และชุมชน	
๔๐๓ ๓๐๔	การจัดการและพัฒนาสาธารณูปการ (Monastery Compound Management and Development)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย และความเป็นมาในการจัดการงานสาธารณูปการ กฎ	

	ระเบียบการขออนุญาตตั้งวัดตามกฎหมายกระทรวง การกำหนดส่วนพุทธาวาส สังฆาวาส และเขตสาธารณประโยชน์ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตั้งแต่สมัย พุทธกาล การจัดทำผังวัด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ปัญหาและ แนวโน้มการจัดการงานสาธารณูปการในอนาคต	
๔๐๓ ๓๐๕	การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสมัยใหม่ (Reform on Modern Buddhist Affairs)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิรูปกิจการ พระพุทธศาสนาสมัยใหม่ พัฒนาการของกิจการพระพุทธศาสนาในสมัย พุทธกาลและในประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนา พร้อมกับกรณีศึกษาการ พัฒนากิจการพระพุทธศาสนาสมัยใหม่	
๔๐๓ ๔๐๖	การศึกษาอิสระทางการจัดการเชิงพุทธ (Independent study in Buddhist management)	๓ (๐-๖-๖)
	ศึกษาค้นคว้าอิสระโดยใช้กระบวนการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเชิงพุทธ ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในองค์กรสงฆ์ องค์กรภาครัฐ องค์กรเอกชน อื่น ๆ โดย เขียนในรูปภาคานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ โดยการควบคุมและแนะนำของอาจารย์ที่ ปรึกษา	
๔๐๓ ๓๐๗	การจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนายุคใหม่ (Buddhism Dissemination Management in the Modern Era)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย หลักการ วิวัฒนาการ การจัดการ และแนวโน้มการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัล ศึกษาองค์การเผยแผ่ในปัจจุบัน และ กรณีศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	
๔๐๓ ๓๐๘	นวัตกรรมการเชิงพุทธเพื่อการสังคมสงเคราะห์ (Buddhist Social work)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ความสำคัญ แนวคิด ทฤษฎี ขอบเขต จุดมุ่งหมาย นวัตกรรม วิธีการ กระบวนการ หน้าที่ และจรรยาบรรณของนักสังคม สงเคราะห์เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับหลักพุทธธรรม วิสัยทัศน์ของพระสงฆ์ กับการสังคมสงเคราะห์ และกรณีศึกษาพระสงฆ์ต้นแบบด้านสังคมสงเคราะห์	
๔๐๓ ๔๐๙	นวัตกรรมการเชิงพุทธเพื่อการพัฒนาองค์กร (Buddhist Innovation for Organization Development)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และนวัตกรรมเชิงพุทธ การบูรณาการ หลักพุทธธรรม พร้อมทั้งการนำนวัตกรรมเชิงพุทธไปใช้ในการพัฒนาองค์กร ทรัพยากรบุคคล สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยให้นิสิตฝึกการเขียนโครงการ	
๔๐๓ ๓๑๐	การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธ	๓ (๓-๐-๖)

	(Buddhist Leadership Development)	
	การศึกษาหลักการ แนวคิด คุณลักษณะผู้นำ และทฤษฎีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำกรณีศึกษาบุคคลต้นแบบภาวะผู้นำ	
๔๐๓ ๔๑๑	การพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ (The Development of Sangha Educational Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาพัฒนาการของการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ วิเคราะห์และเปรียบเทียบกับคณะสงฆ์อื่น วิเคราะห์แนวโน้มพัฒนาการจัดการการศึกษาของคณะสงฆ์	
	๒.๓ วิชาเฉพาะด้าน	จำนวน ๓๓ หน่วยกิต
๔๐๓ ๒๑๒	หลักการจัดการ (Principles of Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและขอบเขตขององค์การและการจัดการ พัฒนาการของการจัดการ การจัดการองค์การสมัยใหม่ การจัดการภาครัฐและเอกชน การวางแผน การควบคุมงาน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การวินิจฉัยสั่งการ การประเมิน การจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และการบูรณาการการจัดการด้วยหลักพุทธธรรม	
๔๐๓ ๓๑๖	ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (Digital for Sangha Administration)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษารูปแบบ ประเภท และระบบดิจิทัล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานกิจการคณะสงฆ์ และสามารถนำดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	
๔๐๓ ๒๑๔	ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการ (English for Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้างภาษาอังกฤษ และศัพท์พื้นฐานทั่วไปทางการจัดการ การใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานทางการจัดการ การติดต่อสื่อสาร การประชุมสัมมนา การรายงานและการเสนอผลงานทางด้านการบริหารจัดการ โดยฝึกให้นิสิตประวัตินิสิตและองค์การเป็นภาษาอังกฤษ	
๔๐๓ ๓๑๕	การวิจัยเพื่อการจัดการ (Managerial Research)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย กระบวนการและขั้นตอนการวิจัย การวางแผนและการออกแบบการวิจัย การเขียนโครงการวิจัย ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ สถิติสำหรับการวิจัย	

	เทคนิคการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานวิจัย และการนำเสนอผลงานการวิจัย โดยให้นิสิตฝึกการทำวิจัยเบื้องต้น	
๔๐๓ ๓๑๖	การบัญชีเบื้องต้น ๑ (Basic Accounting ๑)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย และวัตถุประสงค์ของการบัญชี ประโยชน์ของข้อมูลทางการบัญชี วิวัฒนาการและจรรยาบรรณของบัญชี ความสำคัญของบัญชีต่อการประกอบธุรกิจและการจัดการคณะสงฆ์ การวิเคราะห์รายการค้า และวิธีการบันทึกบัญชีตามวงจรับัญชี	
๔๐๓ ๓๑๗	การบัญชีเบื้องต้น ๒ (Basic Accounting ๒)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายของสินค้า การบันทึกรายการเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าต่าง ๆ การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป บัญชีแยกประเภท รายการปรับปรุงเมื่อสิ้นงวดบัญชี กระดาษทำการ ๘ ช่อง งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะทางการเงิน งบทดลองหลังปิดบัญชี	
๔๐๓ ๔๑๘	การบัญชีเพื่อการจัดการ (Managerial Accounting)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดและหลักการทางบัญชี ประโยชน์ของข้อมูลทางบัญชี การจัดทำแผนงบประมาณงบแสดง การเปลี่ยนแปลงทางการเงิน และงบกระแสเงินสด การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ โดยฝึกให้นิสิตลงมือทำบัญชีเบื้องต้น	
๔๐๓ ๔๒๕	การจัดการทรัพยากรมนุษย์แนวพุทธ (Buddhist Human Resource Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักการ หน้าที่ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรในองค์กร การพยากรณ์เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ การวิเคราะห์งาน การวางแผน การสรรหา การคัดเลือก การปฐมนิเทศ การประเมินการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม การบรรจุแต่งตั้งระบบการจ่ายค่าตอบแทน ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและพนักงาน สุขภาพ ความปลอดภัย การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ตามแนวพระพุทธศาสนา	
๔๐๓ ๔๒๑	ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information Systems)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและโครงสร้างของระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ การจัดการฐานข้อมูล การวางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์กร โดยฝึกให้นิสิตจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ	

๔๐๓ ๔๒๒	การจัดการวิถีชุมชนและแหล่งเรียนรู้ (Management of Local Community way and Learning Resources)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ขอบข่าย แนวคิดและทฤษฎีการจัดการวิถีชุมชน คุณค่าของแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบ นวัตกรรม การจัดระบบฐานข้อมูลและการจัดการแหล่งเรียนรู้ และกรณีศึกษาชุมชนตัวอย่าง โดยฝึกให้นิสิตลงพื้นที่พัฒนาชุมชน	
๔๐๓ ๔๒๐	การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย แนวคิดและกระบวนการเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์ การวิเคราะห์กลยุทธ์กับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก การวางแผนกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การประเมินกลยุทธ์ และการนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเชิงกลยุทธ์	
	๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะ	จำนวน ๖ หน่วยกิต
๔๐๓ ๔๒๓	การบริหารจัดการงบประมาณ (Budgeting Administration)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ กระบวนการงบประมาณ เทคนิคและวิธีการวิเคราะห์งบประมาณ บทบาทของระบบการเมืองต่อการบริหารจัดการงบประมาณ การบริหารจัดการงบประมาณเพื่อพระพุทธศาสนา ปัญหาและแนวโน้มของการบริหารจัดการงบประมาณ	
๔๐๓ ๔๒๔	หลักการฝึกอบรมและการประชุม (Principle of Training and Meeting)	๓ (๐-๖-๖)
	ศึกษาหลักการ วิธีการ และกระบวนการเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการประชุม รูปแบบในการฝึกอบรมและการประชุมประเภทต่าง ๆ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยฝึกให้นิสิตจัดอบรมและประชุมเพื่อประโยชน์ในการบริหารกิจการทางพระพุทธศาสนาและองค์กรอื่นๆ	
๔๐๓ ๔๒๖	การจัดการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Management of The Philosophy of Self Sufficient)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิธีการนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล ชุมชน ประเทศชาติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและมีภูมิคุ้มกัน และวิเคราะห์กรณีศึกษาที่มีการนำมา	

	นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการจนประสบความสำเร็จ โดยฝึกให้นิสิตเขียนโครงการเกี่ยวกับการจัดการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
๔๐๓ ๔๒๗	กลยุทธ์การเจรจาต่อรองทางการจัดการ (Managerial Negotiation Strategy)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษากระบวนการเจรจาต่อรองเพื่อเป็นเครื่องมือทางการจัดการ กลยุทธ์ในการเจรจาต่อรองที่ได้ผลและกรณีศึกษา โดยฝึกให้นิสิตปฏิบัติในสถานการณ์จริง	
๔๐๓ ๔๒๘	การสื่อสารกับการจัดการ (Communication and Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิด ความหมาย ความสำคัญ และพัฒนาการของการสื่อสาร เป้าหมาย องค์ประกอบของการสื่อสารในการจัดการ วัตถุประสงค์ของการสื่อสารในการจัดการ พฤติกรรมบุคคลกับการสื่อสารในการจัดการองค์การ รูปแบบการสื่อสารในการจัดการองค์การ ระบบการสื่อสาร กิจกรรมการสื่อสาร เทคนิคการสื่อสารในองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ และการสื่อสารกับการจัดการเชิงพุทธ	
๔๐๓ ๔๒๙	การจัดการความรู้ (Knowledge Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิวัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้ กลยุทธ์การจัดการความรู้ การจัดการความรู้ในองค์การ ระบบการจัดการความรู้ การประเมินประสิทธิภาพของระบบจัดการความรู้ รวมถึงการพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้	
๔๐๓ ๔๓๐	การไกล่เกลี่ยและการจัดการข้อพิพาท (Mediation and Conflict Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีของการไกล่เกลี่ย กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดการข้อพิพาท การวิเคราะห์ การประเมินข้อพิพาท การเจรจาต่อรอง เทคนิควิธีการ และขั้นตอนการไกล่เกลี่ย กรณีศึกษา	
๔๐๓ ๔๓๑	การบริหารความเสี่ยงทางการจัดการ (Risk Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษารูปแบบและตัวแบบสำหรับประเมินความเสี่ยงขององค์การ เครื่องมือการวัดความเสี่ยง การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง การบริหารความเสี่ยงจากการดำเนินการ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงขององค์การเชิงพุทธ โดยฝึกนิสิตจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงขององค์การ	

๔๐๓ ๔๓๒	มนุษยสัมพันธ์กับการจัดการ (Human Relations and Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและปัจจัยพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความต้องการของบุคลากรในองค์กร หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการบริหาร หน้าที่และบทบาทความรับผิดชอบต่อองค์กรและสังคม การติดต่อสื่อสารกับการบริหารจัดการจิตวิทยาของความสัมพันธระหว่างผู้ร่วมงาน หลักพุทธธรรม ที่ช่วยส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์	
๔๐๓ ๔๓๓	จิตวิทยาการจัดการ (Managerial Psychology)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับจิตวิทยาและการจัดการพฤติกรรมมนุษย์ใน องค์กร ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการทำงานของมนุษย์ ได้แก่ ทศนคติ การสื่อสาร อิทธิพลของสังคมและแรงจูงใจ การปรับเปลี่ยน พฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร การบริหารจัดการความขัดแย้งด้วยจิตวิทยาการ จัดการเชิงพุทธ	
๔๐๓ ๔๓๔	การจัดการงานสารบรรณและธุรการ (Correspondence and Clerical Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาลักษณะ ความหมาย และโครงสร้างของการจัดการงานสารบรรณ และธุรการ หลักทฤษฎีเกี่ยวกับงาน บทบาทและความสำคัญของงาน กลไก ของระบบการทำงาน การควบคุมดูแลงานในสำนักงาน ระบบของการรายงาน การสรุปผลของงาน โดยฝึกให้นิสิตเขียนโครงการเกี่ยวกับการบริหารกิจการ คณะสงฆ์และองค์กรอื่นๆ	
๔๐๓ ๔๓๕	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น (English for Communication and Information Retrieval)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาและพัฒนาด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ เพื่อการติดต่อสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การสืบค้นและการ ใช้พจนานุกรม โดยอาศัยการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศผ่านแหล่งข้อมูลออนไลน์ ในรูปแบบต่าง ๆ	
๔๐๓ ๔๓๖	การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน (Current Affair Analysis)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และเทคโนโลยี เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบและหา แนวทางแก้ไขปัญหา รวมถึงศึกษาแนวโน้มของพระพุทธศาสนาในอนาคต เปรียบเทียบกับองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	

๔๐๓ ๔๓๗	สัมมนาการจัดการกิจการคณะสงฆ์ (Seminar on Sangha Management)	๓ (๐-๖-๖)
	ศึกษาการจัดการกิจการคณะสงฆ์ ตามภารกิจ ๖ ด้าน โดยศึกษากระบวนการ วิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น นำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหา และกระบวนการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ในรูปแบบวิชาการ	
๔๐๓ ๔๓๒	มนุษย์สัมพันธ์กับการจัดการ (Human Relations and Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและปัจจัยพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความต้องการของบุคลากรในองค์กร หลักการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ในการบริหาร หน้าที่และบทบาทความรับผิดชอบต่อองค์กรและสังคม การติดต่อสื่อสารกับการบริหารจัดการจิตวิทยาของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน หลักพุทธธรรมที่ช่วยส่งเสริมมนุษย์สัมพันธ์	
๔๐๓ ๔๓๘	เทคนิคการประชาสัมพันธ์เชิงพุทธ (Buddhist Public Relations)	๓ (๐-๖-๖)
	ศึกษาความหมาย ความสำคัญ เทคนิคและเครื่องมือ จรรยาบรรณของนักประชาสัมพันธ์ โครงสร้างและลักษณะงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่างๆ และรูปแบบการเผยแพร่พุทธธรรมที่ใช้แนวทางของการประชาสัมพันธ์เชิงพุทธ	
๔๐๓ ๔๓๙	การจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในอาเซียน (Management on Buddhism in Asean Countries)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติความเป็นมา พัฒนาการประชาคมอาเซียน วัตถุประสงค์เสาหลักของประชาคมอาเซียน พระพุทธศาสนาในประชาคมอาเซียน พัฒนาการกิจการพระพุทธศาสนาในอาเซียน แนวโน้มการจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในอาเซียน	
๔๐๓ ๔๔๓	การบริหารชุมชนนวัตวิถี (Nawatvithi Community Management)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาภูมิปัญญา วิถี วัฒนธรรม ลักษณะการบริหารชุมชนเชิงพุทธของผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วมและการจัดการความขัดแย้ง ศึกษาอัตลักษณ์โดยใช้การจัดการสมัยใหม่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวเศรษฐกิจสร้างสรรค์	
๔๐๓ ๔๕๕	พุทธศิลป์เมืองเพชรศิลปกรรมพุทธศาสนา (Mueang Phet Buddhist Art as the Art of Buddhism)	๓ (๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ประวัติความเป็นมา ขอบเขตและประโยชน์พุทธศิลป์ วิวัฒนาการและอิทธิพลพุทธศิลป์ในด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ลักษณะของศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัย	

	ประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์พุทธศิลป์กับพุทธศาสนา สกุลศิลปะ การสงวน รักษา การอนุรักษ์และการคงอยู่คู่กับพุทธศาสนา	
--	--	--

หมวดที่ ๔

การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑ ระบบ

ระบบทวิภาค โดยหนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ (ตามภาคผนวก ข)

๑.๒ การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

จัดการศึกษาภาคฤดูร้อนต่อจากภาคการศึกษาที่ ๒ อีกหนึ่งภาคก็ได้ โดยมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ (ตามภาคผนวก ข)

๑.๓ การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

(ไม่มี)

๒. การดำเนินการหลักสูตร

วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ภาคต้น ระหว่างเดือนมิถุนายน - กันยายน

ภาคปลาย ระหว่างเดือนตุลาคม - มีนาคม

ภาคฤดูร้อน ระหว่างเดือนมีนาคม - พฤษภาคม

๓. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

จัดการศึกษาแบบชั้นเรียน

๔. การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา

การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นตามระเบียบของมหาวิทยาลัย (ภาคผนวก ข)

หมวดที่ ๕

ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร

๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การวางแผนหลักสูตรคำนึงถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ที่เน้นการให้ความสำคัญกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ เนื่องจากพบว่าเครื่องมือในการจัดการสมัยใหม่ที่คิดค้นขึ้นภายใต้บริบทของความเป็นตะวันตกไม่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวเพราะมีรูปแบบการจัดการแบบในระดับมหัพภาคเป็นหลัก ขาดการมองในมิติของปัจเจก ในขณะที่แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีพื้นฐานมาจากปัจเจก เครื่องมือการจัดการตามแนวพุทธจึงมีความสอดคล้องอย่างชัดเจนกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศ ที่องค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้นำแนวคิดทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการบริหารองค์กร ส่งผลให้เห็นว่าการนำไปใช้เกิดพลังผลักดันความก้าวหน้าขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ อาจกล่าวได้ว่าเมื่อองค์กรเหล่านั้นนำแนวคิดทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร ก่อให้เกิด “งานก็ได้ผล คนก็มีความสุข” จึงเป็นที่มาของการวางแผนหลักสูตรการจัดการเชิงพุทธที่มีความสอดคล้องกับบริบทการบริหารจัดการแบบไทยๆ ในสถานการณ์ที่สังคมและวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่นอกจากต้องผลิตบุคลากรที่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมยังต้องสร้างให้เขาสามารถประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการขับเคลื่อนให้การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปในรูปแบบที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของสังคมไทย

๒. ผลกระทบจาก ข้อ ๑ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

ปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความต้องการทางด้านการจัดการจึงทำให้มีความจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรในเชิงรุก ที่มีศักยภาพและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามวิวัฒนาการของเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ๆ ในการ ผลิตบุคลากรด้านการจัดการและสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ (ภาคผนวก ข) และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ โดยคำนึงถึงอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของการเป็นมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ การเป็นมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา โดยกระบวนการผลิตบัณฑิตจะบูรณาการร่วมกับพันธกิจด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการบริการวิชาการ และด้านทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีสติปัญญาและคุณธรรม ตามพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย สติปัญญาและคุณธรรม หมายถึง ความรอบรู้วิชาการด้านพระพุทธศาสนา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่าง

เหมาะสมตามหลักอริยวัฑฒิ ๕ ประกอบด้วย ศรัทธา ศีล สุตระ จาคะ ปัญญาและมีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

ไม่มี

๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

หมวดวิชาเฉพาะ ในวิชาแกนทางการจัดการ วิชาเฉพาะด้านทางการจัดการ วิชาเลือกเฉพาะสาขาวิชา การจัดการเชิงพุทธ จำนวน ๗๔ หน่วยกิต และวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต

๓.๓ การบริหารจัดการหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร ให้เป็นไปตามคำสั่งอธิการบดี มีหน้าที่ปรับปรุง ติดตาม ประเมินผลและรายงาน การดำเนินงานของหลักสูตร การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร เพื่อรักษามาตรฐาน และคุณภาพการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งมีการดำเนินงานการที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ การบริหารหลักสูตร การควบคุมมาตรฐานหลักสูตร พิจารณาและจัดแบ่งภาระงานสอนให้กับบุคลากรในหลักสูตร และพิจารณาและกลั่นกรองเกรดในรายวิชาที่หลักสูตรรับผิดชอบ โดยหลักสูตรจะมีการนัดประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกเดือน เพื่อหารือเกี่ยวกับการกำหนดตารางเรียน การพิจารณาประมวลรายวิชา ข้อเสนอ และการพิจารณาอนุมัติผลการเรียน รวมทั้งวางแผน กำกับติดตามการบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

๔. ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับที่	รหัสเลข ๑๓ หลัก	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อสกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
						สถาบัน	ปี พ.ศ.
๑	ID : ๓-๗๖๐๑-๐๐๕๗๐-XX-X	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	พระครูวัชรสุวรรณทร,ดร. (เกตุเขียว)	พธ.ด.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๘
				พธ.ม.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๕
				พธ.บ.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๓
๒	ID : ๓-๒๕๑๑-๐๐๒๐๔-XX-X	อาจารย์	พระครูวิรุฬห์วัชรธรรม (เพชรรัตน์)	พธ.ม.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๕
				พธ.บ.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๓
๓	ID : ๓-๗๖๐๑-๐๐๕๔๔-XX-X	อาจารย์	พระสมุห์บัว ทีปมโม (พราหมณ์พลับ)	พธ.ม.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๙
				พธ.บ.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๗
๔	ID : ๑-๓๐๐๑-๐๐๑๓๙-XX-X	อาจารย์	พระใบฎีกาสุชินนะ อนิลชิ โต (พรหมนิล)	พธ.ม.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑
				พธ.บ.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๐
๕	ID : ๑-๗๖๙๙-๐๐๓๑๒-XX-X	อาจารย์	พระใบฎีกาณพงษ์กร กนตวณโณ (ปิ่นทอง)	พธ.ม.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๓
				พธ.บ.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๒

๔.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับที่	รหัสเลข ๑๓ หลัก	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อสกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
						สถาบัน	ปี พ.ศ.
๑	ID : ๓-๗๖๐๑-๐๐๕๗๐-XX-X	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	พระครูวัชรสุวรรณทร,ดร. (เกตุเขียว)	พธ.ด.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๘
				พธ.ม.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๕
				พธ.บ.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๓
๒	ID : ๓-๒๕๑๑-๐๐๒๐๔-XX-X	อาจารย์	พระครูวิรุฬห์วัชรธรรม (เพชรรัตน์)	พธ.ม.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๕
				พธ.บ.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๓

๓	ID : ๓-๗๖๐๑-๐๐๕๕๔- XX-X	อาจารย์	พระสมุห์บัว ทีปธมโม (พรหมณ์พลับ)	พธ.ม.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๙
				พธ.บ.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๗
๔	ID : ๑-๓๐๐๑-๐๐๑๓๙- XX-X	อาจารย์	พระใบฎีกาสุชินนะ อนินฺชิตโต (พรหมนิล)	พธ.ม.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑
				พธ.บ.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๐
๕	ID : ๑-๗๖๙๙-๐๐๓๑๒- XX-X	อาจารย์	พระใบฎีกาณพงษ์กร กนตวณฺโณ (ปิ่นทอง)	พธ.ม.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๓
				พธ.บ.	การจัดการเชิงพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๒

๕. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี)

(ไม่มี)

๕.๑ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

(ไม่มี)

๕.๒ ช่วงเวลา

(ไม่มี)

๕.๓ การจัดเวลาและตารางสอน

(ไม่มี)

๖. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย

หลักสูตรกำหนดให้นิสิตเรียนวิชาการศึกษานิเทศศาสตร์การจัดการเชิงพุทธ (๔๐๑ ๔๐๒) เป็นวิชาที่นิสิตศึกษาค้นคว้า วิจัยภาคสนามทางการจัดการเชิงพุทธหรือเรื่องอื่นๆ

๖.๑ คำอธิบายโดยย่อ

ศึกษาค้นคว้าอิสระโดยใช้กระบวนการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเชิงพุทธ ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในองค์กรสงฆ์ องค์กรภาครัฐ องค์กรเอกชน อื่น ๆ โดยเขียนในรูปภาคานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ โดยการควบคุมและแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

๖.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้

PLO๔ นิสิตสามารถสื่อสารและการเขียนผลงานทางวิชาการเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาได้

๖.๓ ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔

๖.๔ จำนวนหน่วยกิต

๓ หน่วยกิต

๖.๕ การเตรียมการ

นิสิตจะได้รับการเตรียมการเป็นลำดับดังนี้

๑. การเลือกหัวข้อโครงร่างการวิจัย โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อเลือกหรือเสนอหัวข้อที่สนใจ

๒. เรียนรู้และฝึกฝนการจัดทำระเบียบวิธีวิจัย รวมถึงการมีจริยธรรมและจรรยาบรรณของการวิจัย

๓. เรียนรู้และฝึกฝนการใช้สถิติที่ใช้ในงานวิจัยประเภทต่าง ๆ

๔. เรียนรู้และฝึกฝนการสืบค้นและวิเคราะห์ผลงานวิจัยที่มีการตีพิมพ์มาก่อนโดยทำการอภิปรายร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อจัดทำโครงร่างการวิจัย

๕. ลงมือทำโครงการวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลและประเมินผล

๖. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

๖.๖ กระบวนการประเมินผล

อาจารย์ผู้สอนประเมินนิสิตจากผลการดำเนินการวิจัยและรายงานฉบับสมบูรณ์

หมวดที่ ๖

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑.๑ คุณสมบัติของพระภิกษุสามเณรผู้สมัครเข้าศึกษา

๑.๑.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

๑.๑.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๑.๑.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๑.๑.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๑.๑.๕ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๑.๑.๖ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สอบได้นักธรรมชั้นเอกและสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือ

๑.๑.๗ เป็นผู้สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลี ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๑.๑.๘ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว ต้องศึกษาวิชาบาลี ไม่น้อยกว่า ๘ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๑.๑.๙ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรซึ่งมีคุณวุฒิเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากมหาวิทยาลัย

๑.๑.๑๐ ผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑.๑.๑๑ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถานศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๑.๒ คุณสมบัติของคฤหัสถ์ผู้สมัครเข้าศึกษา

๑.๒.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

๑.๒.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๑.๒.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๑.๒.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๑.๒.๕ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๑.๒.๖ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรซึ่งมีคุณวุฒิเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากมหาวิทยาลัย

๑.๒.๗ ผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

๑.๒.๘ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๒. นิสิตแรกเข้าและกลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา

ปัญหานิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา
ปัญหาการปรับตัว	จัดโครงการปฐมนิเทศนิสิตใหม่และเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตใหม่
ทักษะภาษาอังกฤษ	จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านภาษาก่อนเปิดภาคการศึกษาโดยการอบรมทักษะภาษาอังกฤษ

๓. แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ ๕ ปี

ชั้นปีที่	จำนวนรับ				
	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑
๑	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
๒	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
๓	-	-	๒๕	๒๕	๒๕
๔	-	-	-	๒๕	๒๕
จำนวนรวม	๒๕	๕๐	๗๕	๑๐๐	๑๐๐
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา	-	-	-	๒๕	๒๕

๔.งบประมาณตามแผน

๔.๑ งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

รายละเอียดรายรับ	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑
ค่าบำรุงการศึกษา	๓๓๗,๕๐๐	๓๗๑,๕๐๐	๔๐๘,๕๐๐	๔๔๙,๕๐๐	๕๔๓,๕๐๐
ค่าลงทะเบียน	๑๑๘,๑๒๕	๒๓๖,๒๕๐	๓๕๔,๓๗๕	๔๗๒,๕๐๐	๕๙๐,๖๒๕
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	๑,๘๐๐,๐๐๐	๒,๗๐๐,๐๐๐	๒,๗๐๐,๐๐๐	๒,๗๐๐,๐๐๐	๒,๗๐๐,๐๐๐
รวมรายรับ	๒,๒๕๕,๖๒๕	๓,๓๐๗,๗๕๐	๓,๔๖๒,๘๗๕	๓,๖๒๒,๐๐๐	๓,๗๓๖,๐๐๐

* หมายเหตุ : งบประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อปี (สูงสุด) ๙,๘๐๐ บาท

๔.๒ งบประมาณรายจ่าย เฉพาะส่วนกลาง (หน่วย: บาท)

หมวด เงิน	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑
ก. งบดำเนินการ					
๑. ค่าใช้จ่ายบุคลากร	๑,๘๙๙,๐๐๐	๑,๘๙๙,๐๐๐	๑,๘๙๙,๐๐๐	๑,๘๙๙,๐๐๐	๑,๘๙๙,๐๐๐
๒. ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	๑๕๐,๐๐๐	๒๒๐,๕๐๐	๒๒๐,๕๐๐	๒๒๐,๕๐๐	๒๒๐,๕๐๐
รวม (ก)	๒,๐๔๙,๐๐๐	๒,๑๑๙,๕๐๐	๒,๑๑๙,๕๐๐	๒,๑๑๙,๕๐๐	๒,๑๑๙,๕๐๐
ข. งบลงทุน					
ค่าครุภัณฑ์	๑๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐
รวม (ข)	๑๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐
รวม (ก) + (ข)	๒,๑๔๙,๐๐๐	๒,๒๖๙,๕๐๐	๒,๓๑๙,๕๐๐	๒,๓๖๙,๕๐๐	๒,๔๑๙,๕๐๐
จำนวนนิสิต	๒๕	๕๐	๗๕	๑๐๐	๑๐๐
ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต	๘๖,๘๐๐	๘๖,๘๐๐	๘๖,๘๐๐	๘๖,๘๐๐	๘๖,๘๐๐

หมวดที่ ๗

การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

๑. การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๖ (ภาคผนวก ข)

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

๒.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

การวัดผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชา (CLOs) และการวัดผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี (YLOs) ดำเนินการโดยอาจารย์ประจำวิชาและอาจารย์ประจำหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยกำหนด

๒.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา

การวัดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) ดำเนินการโดยอาจารย์ประจำหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยกำหนด

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๖๕.๑ ๖๕.๒ ๖๕.๓ ดังนี้

๓.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๓.๒ ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน และการปฏิบัติศาสนกิจ หรือการปฏิบัติงานบริการสังคม รวมทั้งคุณสมบัติอื่นๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๓.๓ ไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย

หมวดที่ ๘

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การกำกับมาตรฐาน

การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร

๒. บัณฑิต

๒.๑ มีการประเมินคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

๒.๒ มีการวัดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)

๒.๓ มีการสำรวจภาวการณ์ของบัณฑิตที่ได้ออกมา/ประกอบอาชีพอิสระ ภายในระยะเวลา ๑ ปีนับจากวันที่สำเร็จการศึกษา

๒.๔ มีการประเมินทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีสุดท้ายตามประกาศของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. นิสิต

๓.๑ มีกระบวนการรับนิสิตที่เหมาะสมโดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกและคุณสมบัติของนิสิตให้สอดคล้องกับลักษณะของหลักสูตร และมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา เพื่อให้ นิสิตมีความพร้อมในการเรียนและสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๓.๒ มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของนิสิตในรูปแบบต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีที่มีจิตสำนึกสาธารณะและใส่ใจในสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๓.๓ มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาด้านวิชาการ และแนะแนวให้แก่ นิสิตทุกคน

๓.๔ มีการสำรวจข้อมูลการคงอยู่ของนิสิต อัตราการสำเร็จการศึกษา เพื่อประเมินแนวโน้มผลการดำเนินงาน

๔. อาจารย์

๔.๑ มีระบบการรับอาจารย์ใหม่ที่สอดคล้องกับระเบียบ/ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และประกาศจากกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และอาจารย์ใหม่ต้องมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร รวมถึง มีความรู้ มีทักษะ ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ นิสิต และมีประสบการณ์ทำวิจัยหรือประสบการณ์ประกอบวิชาชีพในสาขาวิชาที่สอน

๔.๒ มีระบบการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ เพื่อให้อาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอน และ มีความก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง

๔.๓ มีระบบการบริหารและระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และนโยบายของมหาวิทยาลัยและแนวทางของหลักสูตร

๔.๔ มีการสำรวจข้อมูลอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน ทั้งในด้านคุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานทางวิชาการ การคงอยู่ของอาจารย์ และความพึงพอใจของอาจารย์ เพื่อประเมินแนวโน้มผลการดำเนินงาน

๕. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

๕.๑ มีกระบวนการออกแบบ/ปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการวิชาให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย ได้มาตรฐานทางวิชาการ/วิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

๕.๒ มีการนำเอาการปฏิบัติจริงเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนของหลักสูตร ตามปรัชญาการศึกษาของหลักสูตร

๕.๓ มีการนำเอาการวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมมาใช้บูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนของหลักสูตร

๕.๔ มีการกำหนดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญ ใน รายวิชาที่สอน และมีการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน ให้มีความสอดคล้องและผลักดันให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

๕.๕ มีการประเมินผู้เรียน กำกับให้มีการประเมิน และมีวิธีการประเมินที่หลากหลาย สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

๖. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๖.๑ มีระบบการดำเนินงานของหลักสูตร ภาควิชา คณะ และมหาวิทยาลัย ในการจัดเตรียมสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน ทั้งทางด้านกายภาพ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวก หรือ ทรัพยากรที่สนับสนุนต่อการเรียนรู้ อย่างเพียงพอ ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และผลักดันให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

๖.๒ มีการปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยนำเอาผลการสำรวจความ พึง พอใจและความต้องการของอาจารย์ผู้สอนและนิสิตต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
๑. อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	X	X
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา	X	X	X	X	X
๓. มีรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ & ๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
๕. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.๓ & ๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๗. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ. ๗ ปีที่แล้ว		X	X	X	X
๘. อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	X
๙. อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	X	X	X	X	X
๑๐. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X	X	X
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนน ๕.๐				X	X
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕.๐					X
รวมตัวบ่งชี้บังคับที่ต้องมีผลการดำเนินการ (ข้อที่ ๑-๕) ในแต่ละปี	๕	๕	๕	๕	๕
รวมตัวบ่งชี้ (ตัว) ในแต่ละปี	๙	๑๐	๑๐	๑๑	๑๒

หมวดที่ ๙

ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑. การประเมินกลยุทธ์การสอน

๑.๑.๑ กลยุทธ์การสอนด้านความรู้ ประเมินจากการสอบย่อย การสอบกลางภาคเรียน และสอบปลายภาคเรียน ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย การนำเสนอผลงาน

๑.๑.๒ กลยุทธ์การสอนด้านทักษะ ประเมินจากความสามารถในการวิเคราะห์ วิจัย การอภิปรายและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐานอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๑.๑.๓ กลยุทธ์การสอนด้านจริยธรรม ประเมินจากเวลาเข้าเรียนและการขาดเรียนของนิสิต การสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต การเข้าร่วมกิจกรรม พฤติกรรมการปฏิบัติของนิสิตตามระเบียบต่าง ๆ

๑.๑.๔ กลยุทธ์การสอนด้านลักษณะบุคคล ประเมินจากความรับผิดชอบ การแบ่งกลุ่ม และการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นผู้นำ การติดต่อสื่อสารและสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

๑.๒. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

๑.๒.๑ ประเมินจากการวิเคราะห์ผลการประเมินการสอนของนิสิตในแต่ละรายวิชา

๑.๒.๒ การสังเกตการณ์สอนของประธานหลักสูตรหรือหัวหน้าภาควิชาหรือคณบดี

๑.๒.๓ การนิเทศการสอน

๑.๒.๔ การจัดทำแบบทดสอบผลการเรียนรู้ของอาจารย์

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

๒.๑ ประชุมคณะกรรมการประจำหลักสูตรและแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร

๒.๒ วางแผนการประเมินหลักสูตร ออกแบบและเตรียมการในส่วนของเครื่องมือที่จะใช้เก็บข้อมูล กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยการแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มประกอบด้วย กลุ่มบัณฑิต กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มคณาจารย์ และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒.๓ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด วิเคราะห์ ประมวลผล และนำข้อเสนอแนะมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ จัดทำหลักสูตรปรับปรุงโดยผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะและดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร

๒.๕ เสนอคณะกรรมการประจำคณะ สภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติหลักสูตร

๒.๖ นำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการจัดการศึกษาและบริหารหลักสูตร

๒.๗ หลังจากนำหลักสูตรไปใช้ครบ ๑ ปี เปิดโอกาสให้มีเวทีสำหรับการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและปรับปรุงย่อยในหลักสูตร

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

ต้องผ่านการประกันคุณภาพหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และตัวบ่งชี้เพิ่มเติมข้างต้น รวมทั้งการผ่านการประเมินการประกันคุณภาพภายใน (IQA) โดยคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

หลักสูตรจะทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรในรอบ ๕ ปี เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สอดคล้องกับข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๖ และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาคผนวก ก

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
หลักสูตรปรับปรุง ๒๕๖๔ กับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔ กับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗
โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔			หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗			หมายเหตุ		
			หน่วยกิต				หน่วยกิต	
๑.	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		๓๐	๑.	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		๒๔	ปรับปรุงหน่วยกิต ลดลง ๖ นก.
	๑.๑	วิชาบังคับ	๑๘		๑.๑	วิชาบังคับ	๑๘	คงเดิม
	๑.๒	วิชาเลือก	๑๒		๑.๒	วิชาเลือก	๖	ปรับปรุงหน่วยกิต ลดลง ๖ นก.
๒.	หมวดวิชาเฉพาะ		๑๐๔	๒.	หมวดวิชาเฉพาะ		๑๐๒	ปรับปรุงหน่วยกิต ลดลง ๒ นก.
	๒.๑	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๓๐		๒.๑	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๓๐	คงเดิม
	๒.๒	วิชาแกนการจัดการเชิงพุทธ	๓๓		๒.๒	วิชาแกน	๓๓	คงเดิม
	๒.๓	วิชาเฉพาะด้านการจัดการเชิงพุทธ	๓๒		๒.๓	วิชาเฉพาะด้าน	๓๓	ปรับปรุงหน่วยกิต เพิ่มขึ้น ๑ นก.
	๒.๔	วิชาเลือกเฉพาะสาขาการจัดการเชิงพุทธ	๙		๒.๔	วิชาเลือกเฉพาะ	๖	ปรับปรุงหน่วยกิต ลดลง ๓ นก.
๓.	หมวดวิชาเลือกเสรี		๖	๓.	หมวดวิชาเลือกเสรี		๖	คงเดิม
รวมทั้งหมด			๑๔๐	รวมทั้งหมด			๑๓๒	ลดลง ๘ นก.

หมายเหตุ : วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต รายวิชาทั้งหมดใช้ร่วมกันกับหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔
กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗
รหัสวิชา ชื่อรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	
วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต	วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต	
๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม ** ๓ (๓-๐-๖) (Man and Society) ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal	๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม ** ๓ (๓-๐-๖) (Man and Society) ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal	คงเดิม
๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป ๓ (๓-๐-๖) (General Law) ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก พินัยกรรม สัญญาประเภทต่างๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดชอบในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำ ความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย	๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป ๓ (๓-๐-๖) (General Law) ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก พินัยกรรม สัญญาประเภทต่างๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดชอบในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำ ความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย	คงเดิม
๐๐๐ ๑๐๓ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ดิจิทัล ** ๓ (๓-๐-๖)	๐๐๐ ๑๐๓ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ดิจิทัล ** ๓ (๓-๐-๖)	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>(Computer and Digital Technology มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย และจริยธรรมในสังคมดิจิทัล มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ และการสื่อสารยุคดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ การนำเสนอข้อมูลได้ และรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต</p>	<p>(Computer and Digital Technology มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย และจริยธรรมในสังคมดิจิทัล มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ และการสื่อสารยุคดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ การนำเสนอข้อมูลได้ และรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต</p>	
<p>๐๐๐ ๒๐๔ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ๓ (๓-๐-๖) (English for Communications) ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>๐๐๐ ๒๐๔ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ๓ (๓-๐-๖) (English for Communications) ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๒๐๕ ปรัชญาเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Philosophy) ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญาสาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา</p>	<p>๐๐๐ ๒๐๕ ปรัชญาเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Philosophy) ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญาสาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๒๐๖ คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย ๓ (๓-๐-๖) (Mathematics and Statistics for Research) ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เขต การให้เหตุผล ระบบและ</p>	<p>๐๐๐ ๒๐๖ คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย ๓ (๓-๐-๖) (Mathematics and Statistics for Research) ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เขต การให้เหตุผล ระบบและ</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>คุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน เมทริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัย และการเขียนรายงานผลการวิจัย</p>	<p>คุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน เมทริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัย และการเขียนรายงานผลการวิจัย</p>	
<p>๐๐๐ ๑๑๐ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Linguistics) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษาศาสตร์ สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ศึกษาและวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๐ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Linguistics) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษาศาสตร์ สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ศึกษาและวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์</p>	คงเดิม
<p>วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต</p>	<p>วิชาเลือก ๖ หน่วยกิต</p>	
<p>๐๐๐ ๑๐๗ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ๓ (๓-๐-๖)(Introduction to Politics and Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง</p>	<p>๐๐๐ ๑๐๗ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ๓ (๓-๐-๖)(Introduction to Politics and Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๑๐๘ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Economics) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ เศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรม</p>	<p>๐๐๐ ๑๐๘ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Economics) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ เศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรม</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>ผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรัชญาการณทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจ บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ</p>	<p>ผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรัชญาการณทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจ บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ</p>	
<p>๐๐๐ ๑๐๙ จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน ๓ (๓-๐-๖) (Psychology for Self-Development)</p> <p>ศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็นทีม</p>	<p>๐๐๐ ๑๐๙ จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน ๓ (๓-๐-๖) (Psychology for Self-Development)</p> <p>ศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็นทีม</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๑๑๕ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน ๓ (๓-๐-๖) (Current World Affairs)</p> <p>ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๕ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน ๓ (๓-๐-๖) (Current World Affairs)</p> <p>ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาอังกฤษเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic English)</p> <p>ศึกษากฎเกณฑ์และการใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านาม (Article) การใช้</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาอังกฤษเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic English)</p> <p>ศึกษากฎเกณฑ์และการใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านาม (Article) การใช้</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
กาล (Tense) การสร้างประโยค (Sentence) การใช้บุรพบท (Preposition) สันธาน (Conjunction) ฝึกทักษะเบื้องต้นในการฟัง พูด อ่านและเขียนในลักษณะที่สัมพันธ์กัน เน้นด้านการอ่านและความเข้าใจภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรูปประโยคและคำศัพท์ต่าง ๆ	กาล (Tense) การสร้างประโยค (Sentence) การใช้บุรพบท (Preposition) สันธาน (Conjunction) ฝึกทักษะเบื้องต้นในการฟัง พูด อ่านและเขียนในลักษณะที่สัมพันธ์กัน เน้นด้านการอ่านและความเข้าใจภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรูปประโยคและคำศัพท์ต่าง ๆ	
<p>๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาอังกฤษขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced English)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างประโยคตามหลัก ไวยากรณ์และฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เน้นการอ่าน การเขียนและความเข้าใจ ข้อความภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคำศัพท์และ โครงสร้างประโยคสัมพันธ์กับเอกสารที่ใช้ ศึกษา</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาอังกฤษขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced English)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างประโยคตามหลัก ไวยากรณ์และฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เน้นการอ่าน การเขียนและความเข้าใจ ข้อความภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคำศัพท์และ โครงสร้างประโยคสัมพันธ์กับเอกสารที่ใช้ ศึกษา</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Sanskrit)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การ แจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษ สรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบ ของกริยาอาขยาด การประกอบรูปเป็น อาขยาดกรรตุวจากจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับ ไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Sanskrit)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การ แจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษ สรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบ ของกริยาอาขยาด การประกอบรูปเป็น อาขยาดกรรตุวจากจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับ ไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาสันสกฤตขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Sanskrit)</p> <p>ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อพยยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็น</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาสันสกฤตขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Sanskrit)</p> <p>ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อพยยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็น</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>อาชยัตกรรตุวจากจากธาตุ กรียาอาชยัตกรรตวจาก ภาววจาก ฌิขันตกรรตุวจาก ฌิขันตกรรตวจาก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุวจากเป็นกรรตวจาก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แพลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา</p>	<p>อาชยัตกรรตุวจากจากธาตุ กรียาอาชยัตกรรตวจาก ภาววจาก ฌิขันตกรรตุวจาก ฌิขันตกรรตวจาก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุวจากเป็นกรรตวจาก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แพลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา</p>	
<p>๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาไทยเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Thai)</p> <p>ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขอนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดง ความหมายรูปธรรมและนามธรรม</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาไทยเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Thai)</p> <p>ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขอนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดง ความหมายรูปธรรมและนามธรรม</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาไทยขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Thai)</p> <p>ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ในภาษาไทย</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาไทยขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Thai)</p> <p>ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ในภาษาไทย</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๒๒๐ ภาษาจีนเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Chinese)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึก</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๐ ภาษาจีนเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Chinese)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึก</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
สนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	สนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
<p>๐๐๐ ๒๒๑ ภาษาจีนขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Chinese)</p> <p>ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๑ ภาษาจีนขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Chinese)</p> <p>ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๒๒๒ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Japanese)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๒ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Japanese)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๒๒๓ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Japanese)</p> <p>ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๓ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Japanese)</p> <p>ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๒๒๔ ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Hindi)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการฟัง-อ่าน-เขียน-สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๔ ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Hindi)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการฟัง-อ่าน-เขียน-สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๒๒๕ ภาษาฮินดีขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Hindi)</p> <p>ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๕ ภาษาฮินดีขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Hindi)</p> <p>ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๒๒๖ วัฒนธรรมไทย ๓ (๓-๐-๖) (Thai Culture)</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๖ วัฒนธรรมไทย ๓ (๓-๐-๖) (Thai Culture)</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา กับ วัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติ ต่อวัฒนธรรมไทย</p>	<p>ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา กับ วัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติ ต่อวัฒนธรรมไทย</p>	
<p>๐๐๐ ๒๒๗ มนุษย์กับอารยธรรม ๓ (๓-๐-๖) (Man and Civilization)</p> <p>ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่าง อารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๗ มนุษย์กับอารยธรรม ๓ (๓-๐-๖) (Man and Civilization)</p> <p>ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่าง อารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๑๐๙ จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน ๓ (๓-๐-๖) (Psychology for Self-Development)</p> <p>ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธ์ภาพและทำงานเป็นทีม</p>	<p>๐๐๐ ๑๐๙ จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน ๓ (๓-๐-๖) (Psychology for Self-Development)</p> <p>ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธ์ภาพและทำงานเป็นทีม</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๑๑๒ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖) (Modern Science</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๒ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖)(Modern Science</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>and Technology)</p> <p>ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี</p>	<p>and Technology)</p> <p>ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี</p>	
<p>๐๐๐ ๒๒๘ สันติศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Peace Education)</p> <p>ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่างๆอย่างสันติสุข</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๘ สันติศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Peace Education)</p> <p>ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่างๆอย่างสันติสุข</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๒๓๐ หลักธรรมาภิบาล ๓ (๓-๐-๖) (Good Governance)</p> <p>ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า</p>	<p>๐๐๐ ๒๓๐ หลักธรรมาภิบาล ๓ (๓-๐-๖) (Good Governance)</p> <p>ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p style="text-align: center;">๐๐๐ ๒๒๙ ภาวะผู้นำ ๓ (๓-๐-๖) (Leadership)</p> <p>ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาหาร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก</p>	<p style="text-align: center;">๐๐๐ ๒๒๙ ภาวะผู้นำ ๓ (๓-๐-๖) (Leadership)</p> <p>ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาหาร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก</p>	คงเดิม
<p style="text-align: center;">๐๐๐ ๒๓๑ การรู้เท่าทันสื่อ ๓ (๓-๐-๖) (Media Literacy)</p> <p>ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม</p>	<p style="text-align: center;">๐๐๐ ๒๓๑ การรู้เท่าทันสื่อ ๓ (๓-๐-๖) (Media Literacy)</p> <p>ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม</p>	คงเดิม
<p style="text-align: center;">๐๐๐ ๒๓๒ ความรับผิดชอบต่อสังคม ๓ (๓-๐-๖) (Social Responsibility)</p> <p>ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความ ไม่ทนต่อการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมใน</p>	<p style="text-align: center;">๐๐๐ ๒๓๒ ความรับผิดชอบต่อสังคม ๓ (๓-๐-๖) (Social Responsibility)</p> <p>ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความ ไม่ทนต่อการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมใน</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
การต่อต้านการทุจริต และ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ความ เข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต	การต่อต้านการทุจริต และ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ความ เข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต	
หมวดวิชาเฉพาะ	หมวดวิชาเฉพาะ	
วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต	
<p style="text-align: center;">๐๐๐ ๑๓๔ วรรณกรรมพระพุทธศาสนา**</p> <p style="text-align: center;">๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Literature)</p> <p>ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น วิมุตติมรรค วิสุทธิมรรค มหาวงศ์ ที่ปวงค์ ศาสนวงศ์ เทภูมิกถา มังคลัตถทีปนี กายัมมहाชาติ สังคีตยวงค์ มงคลวิเสสกถา แก่นพุทธศาสน์ กรรมที่ปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรมจากพุทธปัญญา</p>	<p style="text-align: center;">๐๐๐ ๑๓๔ วรรณกรรมพระพุทธศาสนา**</p> <p style="text-align: center;">๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Literature)</p> <p>ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น วิมุตติมรรค วิสุทธิมรรค มหาวงศ์ ที่ปวงค์ ศาสนวงศ์ เทภูมิกถา มังคลัตถทีปนี กายัมมहाชาติ สังคีตยวงค์ มงคลวิเสสกถา แก่นพุทธศาสน์ กรรมที่ปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรมจากพุทธปัญญา</p>	คงเดิม
<p style="text-align: center;">๐๐๐ ๑๓๕ พระไตรปิฎกศึกษา** (Tipitaka Studies)</p> <p>ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ และมหาวัคคิโน พระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิภังคสูตรในพระสุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความ เป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย</p>	<p style="text-align: center;">๐๐๐ ๑๓๕ พระไตรปิฎกศึกษา** (Tipitaka Studies)</p> <p>ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ และมหาวัคคิโน พระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิภังคสูตรในพระสุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความ เป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่างๆ และประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก	พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่างๆ และประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก	
๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี ๓ (๓-๐-๖) (Pali) ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วยอักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการแต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น	๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี ๓ (๓-๐-๖) (Pali) ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วยอักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการแต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น	คงเดิม
๐๐๐ ๑๓๗ ประวัติพระพุทธศาสนา ^{**} ๓ (๓-๐-๖) (History of Buddhism) ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียไปในประเทศต่างๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์กรทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ไทยกับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	๐๐๐ ๑๓๗ ประวัติพระพุทธศาสนา ^{**} ๓ (๓-๐-๖) (History of Buddhism) ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียไปในประเทศต่างๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์กรทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ไทยกับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	คงเดิม
๐๐๐ ๒๓๘ เทศกาลและพิธีกรรม พระพุทธศาสนา ^{**} ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Festival and Traditions) ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้นๆ ที่มีต่อสังคมไทย	๐๐๐ ๒๓๘ เทศกาลและพิธีกรรม พระพุทธศาสนา ^{**} ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Festival and Traditions) ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้นๆ ที่มีต่อสังคมไทย	คงเดิม
๐๐๐ ๒๓๙ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๓ (๓-๐-๖) (Dhamma in English)	๐๐๐ ๒๓๙ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๓ (๓-๐-๖) (Dhamma in English)	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมภาคภาษาอังกฤษ</p>	<p>ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมภาคภาษาอังกฤษ</p>	
<p>๐๐๐ ๑๔๐ กรรมฐาน ๑ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation I)</p> <p>ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นีวรณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่ง กำหนด ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>๐๐๐ ๑๔๐ กรรมฐาน ๑ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation I)</p> <p>ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นีวรณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่ง กำหนด ส่งและสอบอารมณ์</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๒๔๑ กรรมฐาน ๒ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation II)</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวกายานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>๐๐๐ ๒๔๑ กรรมฐาน ๒ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation II)</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวกายานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์</p>	คงเดิม
<p>๐๐๐ ๓๔๒ กรรมฐาน ๓ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation III)</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนา-นุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปัสสนา ๓</p>	<p>๐๐๐ ๓๔๒ กรรมฐาน ๓ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation III)</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนา-นุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปัสสนา ๓</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>อภิถุณนุ ๖ วิสุทธุ ๗ วิชชง ๘ ฝีกปฏิบัติ วิปัสสนงกรรณฐงนดอຍการเดินจงกรม น้่ง ก้กำหนด ส่งและสอบอกรรมณ้</p>	<p>อภิถุณนุ ๖ วิสุทธุ ๗ วิชชง ๘ ฝีกปฏิบัติ วิปัสสนงกรรณฐงนดอຍการเดินจงกรม น้่ง ก้กำหนด ส่งและสอบอกรรมณ้</p>	
<p>๐๐๐ ๔๔๓ กรรณฐงน ๔ ๓(๒-๒-๕) (Buddhist Meditation IV) ศีกษาหล็กการและว้ธีการปฏิบัติวิปัสสนง กรรณฐงน ตามแนวจิตตานุปัสสนงสดีป้ฐฐงน และธัมมมานุปัสสนงสดีป้ฐฐงน นอิมหสดีป้ฐ ฐงนสูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขาและ ไตรล็กษณ้ หล็กธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิ เลส ๑๐ วิปัสสนงญงณ ๑๖ ฝีกปฏิบัติ วิปัสสนงกรรณฐงนดอຍการเดินจงกรม น้่ง ก้กำหนด ส่งและสอบอกรรมณ้</p>	<p>๐๐๐ ๔๔๓ กรรณฐงน ๔ ๓(๒-๒-๕) (Buddhist Meditation IV) ศีกษาหล็กการและว้ธีการปฏิบัติวิปัสสนง กรรณฐงน ตามแนวจิตตานุปัสสนงสดีป้ฐฐงน และธัมมมานุปัสสนงสดีป้ฐฐงน นอิมหสดีป้ฐ ฐงนสูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขาและ ไตรล็กษณ้ หล็กธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิ เลส ๑๐ วิปัสสนงญงณ ๑๖ ฝีกปฏิบัติ วิปัสสนงกรรณฐงนดอຍการเดินจงกรม น้่ง ก้กำหนด ส่งและสอบอกรรมณ้</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>วิชาแกนการจัดการเชิงพุทธ จ้นวน ๓๓ หน่วยกิต</p>	<p>วิชาแกน จ้นวน ๓๓ หน่วยกิต</p>	
<p>๔๐๓ ๓๐๑ พุทธว้ธีการบริหาร ๓ (๓-๐-๖) (Buddha's Administration Methods) ศีกษาความหมาย แนวคิด และทฤษฎีของ การบริหาร พุทธว้ธีการบริหารงาน หล็กการ และว้ธีการบริหารงานของพระพุทธุเจ้า พุทธุ จริยา หล็กพุทธธรรมเพื่อการบริหารงาน และ การประกยุคต์ใช้พุทธว้ธีการบริหารงานกับ องค์กรสมัยใหม่</p>	<p>๔๐๓ ๓๐๑ พุทธว้ธีการบริหาร ๓ (๓-๐-๖) (Buddha's Administration Methods) ศีกษาความหมาย แนวคิด และทฤษฎีของ การบริหาร พุทธว้ธีการบริหารงาน และการ ประกยุคต์ใช้หล็กพุทธธรรมเพื่อการบริหารงาน กับองค์กรสมัยใหม่</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๓๐๒ การจัดการทรัพย์สินของ พระพุทธุศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Management of Buddhist Property) ศีกษาถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพย์สิน กฎระเบียบที่ว่าด้วยศาสนสมบัติ การบริหาร จัดการทรัพย์สิน การวิเคราะห์ทรัพย์สิน แนวโนม้การจัดการทรัพย์สินพระพุทธุศาสนา และการปฏิรูป</p>	<p>๔๐๓ ๓๐๒ การจัดการทรัพย์สินของ พระพุทธุศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Management of Buddhist Property) ศีกษาถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพย์สิน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน <u>พรบ.คณะ สงฆ์</u> ระเบียบที่ว่าด้วยศาสนสมบัติ การบริหาร จัดการทรัพย์สิน <u>การวิเคราะห์ทรัพย์สินโดยการ นำเทคโนโลยีเข้ามาประกยุคต์ใช้ในการบริหาร จัดการ ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการ</u></p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
	จัดการทรัพย์สิน	
<p>๔๐๓ ๓๐๓ กฎหมายสำหรับพระสงฆ์ ๓ (๓-๐-๖) (Related Laws for Sangha)</p> <p>ศึกษากฎหมายที่พระสงฆ์ควรทราบ ลักษณะที่มาและประเภทของกฎหมาย ขั้นตอน และวิธีการออกกฎหมาย คณะสงฆ์ ความสัมพันธ์ของกฎหมายคณะสงฆ์กับกฎหมายอื่น ๆ การบังคับใช้พระราชบัญญัติ คณะสงฆ์ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศของคณะสงฆ์ การใช้อำนาจหน้าที่ของพระสังฆาธิการ กฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้องกับพระสังฆาธิการ เพื่อประโยชน์ในการบริหารกิจการของคณะสงฆ์</p>	<p>๔๐๓ ๓๐๓ กฎหมายสำหรับพระสงฆ์ ๓ (๓-๐-๖) (Related Laws for Sangha)</p> <p>ศึกษากฎหมายที่พระสงฆ์ควรทราบ ลักษณะที่มาและประเภทของกฎหมาย ความสัมพันธ์ของกฎหมายคณะสงฆ์กับกฎหมายอื่น ๆ การบังคับใช้พระราชบัญญัติ คณะสงฆ์ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศของคณะสงฆ์ การใช้อำนาจหน้าที่ของพระสังฆาธิการ เพื่อประโยชน์ในการบริหารกิจการของคณะสงฆ์และชุมชน</p>	ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา
<p>๔๐๓ ๓๐๔ การจัดการและพัฒนา สาธารณูปการ ๓ (๓-๐-๖) (Monastery Compound Management and Development)</p> <p>ศึกษาความหมายและความเป็นมาในการจัดการงานสาธารณูปการ กฎระเบียบการขออนุญาตตั้งวัดการกำหนดส่วนพุทธาวาส สังฆาวาส การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตั้งแต่สมัยพุทธกาล การจัดทำผังวัด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างระเบียบและการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัดการพัฒนาวัดแผนการจัดการสาธารณูปการ ปัญหาและแนวโน้มการจัดการงานสาธารณูปการ</p>	<p>๔๐๓ ๓๐๔ การจัดการและพัฒนา สาธารณูปการ ๓ (๓-๐-๖) (Monastery Compound Management and Development)</p> <p>ศึกษาความหมาย และความเป็นมาในการจัดการงานสาธารณูปการ กฎ ระเบียบการขออนุญาตตั้งวัดตามกฎหมายกระทรวง การกำหนดส่วนพุทธาวาส สังฆาวาส และเขตสาธารณประโยชน์ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตั้งแต่สมัยพุทธกาล การจัดทำผังวัด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ปัญหา และ แนวโน้ม การจัดการงานสาธารณูปการในอนาคต</p>	ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา
<p>๔๐๓ ๓๐๕ การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา สมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖) (Reform on Modern Buddhist Affairs)</p> <p>ศึกษาความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสมัยใหม่</p>	<p>๔๐๓ ๓๐๕ การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา สมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖) (Reform on Modern Buddhist Affairs)</p> <p>ศึกษาความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา</p>	ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
พัฒนาการของกิจการพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและในประเทศไทย และกรณีศึกษาการพัฒนากิจการพระพุทธศาสนาสมัยใหม่	สมัยใหม่ พัฒนาการของกิจการพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและในประเทศไทย <u>ที่นับถือพระพุทธศาสนา</u> พร้อมกับกรณีศึกษาการพัฒนากิจการพระพุทธศาสนาสมัยใหม่	
<p>๔๐๓ ๔๐๖ การศึกษาอิสระทางการจัดการเชิงพุทธ ๓ (๐-๖-๖) (Independent Studies)</p> <p>ศึกษาค้นคว้าอิสระโดยใช้กระบวนการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเชิงพุทธ ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในองค์กรสงฆ์ องค์กรภาครัฐ องค์กรเอกชน อื่นๆ โดยเขียนในรูปภาคนิพนธ์หรือสารนิพนธ์ โดยการควบคุมและแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา</p>	<p>๔๐๓ ๔๐๖ การศึกษาอิสระทางการจัดการเชิงพุทธ ๓ (๐-๖-๖) (Independent Studies)</p> <p>ศึกษาค้นคว้าอิสระโดยใช้กระบวนการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเชิงพุทธ ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในองค์กรสงฆ์ องค์กรภาครัฐ องค์กรเอกชน อื่นๆ โดยเขียนในรูปภาคนิพนธ์หรือสารนิพนธ์ โดยการควบคุมและแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา</p>	คงเดิม
<p>๔๐๓ ๓๐๗ การจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคใหม่ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism Dissemination Management in the Modern Era)</p> <p>ศึกษาความหมายการเผยแผ่ หลักการเผยแผ่ของพุทธศาสนา วิวัฒนาการการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ แนวโน้มการจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ศึกษาองค์การเผยแผ่ในประเทศไทย และกรณีศึกษา</p>	<p>๔๐๓ ๓๐๗ การจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคใหม่ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism Dissemination Management in the Modern Era)</p> <p>ศึกษาความหมาย หลักการ วิวัฒนาการ <u>การจัดการ และแนวโน้มการเผยแผ่</u>พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัล <u>ศึกษาองค์การเผยแผ่ในปัจจุบัน และกรณีศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแผ่</u>พระพุทธศาสนา</p>	ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา
<p>๔๐๓ ๓๐๘ การสังคมสงเคราะห์แนวพุทธยุคการเปลี่ยนแปลง ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Social work in the changing Era)</p> <p>ศึกษาความหมายความสำคัญ แนวคิด ทฤษฎี ขอบเขตงาน จุดมุ่งหมาย วิธีการกระบวนการ หน้าที่และจรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์ตามหลักพุทธธรรม วิสัยทัศน์ของพระสงฆ์ต้นแบบกับการสังคมสงเคราะห์ และกรณีศึกษาองค์กรสังคมสงเคราะห์แนวพุทธศาสนายุคการเปลี่ยนแปลง</p>	<p>๔๐๓ ๓๐๘ นวัตกรรมเชิงพุทธเพื่อการสังคมสงเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Innovation for Social work)</p> <p>ศึกษาความหมาย ความสำคัญ แนวคิด ทฤษฎี ขอบเขต จุดมุ่งหมาย <u>นวัตกรรม</u> วิธีการกระบวนการ หน้าที่ และจรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับหลักพุทธธรรม วิสัยทัศน์ของพระสงฆ์กับการสังคมสงเคราะห์ <u>และกรณีศึกษาพระสงฆ์ต้นแบบด้านสังคมสงเคราะห์</u></p>	ปรับปรุงชื่อ รายวิชาและ ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>๔๐๓ ๔๐๙ นวัตกรรมเชิงพุทธเพื่อการพัฒนาองค์กร ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Innovation for Organization Development)</p> <p>ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี นวัตกรรม การบูรณาการหลักพุทธธรรมและการนำนวัตกรรมเชิงพุทธไปใช้ในการพัฒนาองค์กร พัฒนาทรัพยากรบุคคลสังคมและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>๔๐๓ ๔๐๙ นวัตกรรมเชิงพุทธเพื่อการพัฒนาองค์กร ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Innovation for Organization Development)</p> <p>ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และ นวัตกรรมเชิงพุทธ การบูรณาการหลักพุทธธรรม <u>พร้อมทั้งการนำนวัตกรรมเชิงพุทธไปใช้ในการพัฒนาองค์กร ทรัพยากรบุคคล สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยให้บัณฑิตฝึกการเขียนโครงการ</u></p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๔๑๐ การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธในศตวรรษที่ ๒๑ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Leadership Development in the ๒๑st Century)</p> <p>การศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาภาวะผู้นำ และการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำ ศึกษาคุณลักษณะผู้นำเชิงพุทธและการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธในศตวรรษที่ ๒๑</p>	<p>๔๐๓ ๔๑๐ การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Leadership Development)</p> <p>การศึกษาหลักการ แนวคิด <u>คุณลักษณะผู้นำ และทฤษฎีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำ กรณีศึกษาบุคคลต้นแบบภาวะผู้นำ</u></p>	<p>ปรับปรุงชื่อ รายวิชาและปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๔๑๑ การพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ ๓ (๓-๐-๖) (The Development of Sangha Educational Management)</p> <p>ศึกษาประวัติการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ วิเคราะห์สภาพการศึกษาคณะสงฆ์ในปัจจุบันและแนวโน้มการศึกษาสงฆ์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการการศึกษาของคณะสงฆ์ในอนาคต</p>	<p>๔๐๓ ๔๑๑ พัฒนาการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ ๓ (๓-๐-๖) (The Development of Sangha Educational Management)</p> <p>ศึกษาพัฒนาการของการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ วิเคราะห์และเปรียบเทียบกับคณะ <u>สงฆ์อื่น</u> วิเคราะห์แนวโน้มพัฒนาการจัดการการศึกษาของคณะสงฆ์</p>	<p>ปรับปรุงชื่อ รายวิชาและปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>วิชาเฉพาะด้านการจัดการเชิงพุทธ จำนวน ๓๓ หน่วยกิต</p>	<p>วิชาเฉพาะด้าน จำนวน ๓๓ หน่วยกิต</p>	
<p>๔๐๓ ๒๑๒ หลักการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Principles of Management)</p> <p>ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและ</p>	<p>๔๐๓ ๒๑๒ หลักการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Principles of Management)</p> <p>ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและ</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>ขอบเขตของการจัดการ พัฒนาการของการจัดการ การจัดการภาครัฐ การจัดการทางธุรกิจ การวางแผน การติดต่อประสานงาน การวินิจฉัยสั่งการ การจัดการตามหลักธรรมาภิบาล การจัดการและการบูรณาการ การจัดการด้วยหลักพุทธธรรม</p>	<p>ขอบเขตขององค์การและการจัดการ พัฒนาการของการจัดการ <u>การจัดการองค์การสมัยใหม่</u> การจัดการภาครัฐและเอกชน การวางแผน การควบคุมงาน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การวินิจฉัยสั่งการ <u>การประเมิน</u> การจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และการบูรณาการการจัดการด้วยหลักพุทธธรรม</p>	
<p>๔๐๓ ๒๑๓ ทฤษฎีองค์การและการจัดการ ๓ (๓-๐-๖)(Organization Theory and Management)</p> <p>ศึกษาทฤษฎี ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับองค์การและการจัดการ การวางแผนเพื่อการจัดองค์การ การจัดโครงสร้างขององค์การ การจัดการทรัพยากรบุคคล การอำนวยความสะดวก การควบคุมงาน การพัฒนาองค์การและการจัดการ การสร้างจุดเด่นขององค์การ กระบวนการขององค์การ การพัฒนาของทฤษฎีองค์การและการบริหารสมัยใหม่ การแก้ปัญหาความขัดแย้งและแนวทางแก้ไขปัญหาในองค์การ และการจัดการทรัพยากรบุคคล แนวคิดการจัดการบริหารองค์การในศตวรรษที่ ๒๑ แนวการพัฒนาองค์การ ด้วยระบบดิจิทัล</p>		ยกเลิกรายวิชา
<p>๔๐๓ ๔๒๐ การจัดการเชิงกลยุทธ์ ๓ (๓-๐-๖) (Strategic Management)</p> <p>ศึกษาความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์ ระบบข้อมูลเพื่อการจัดการ การวิเคราะห์กลยุทธ์กับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ การจัดการทางกลยุทธ์กับมิติทางด้านสังคม กลยุทธ์การจัดการในสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง</p>	<p>๔๐๓ ๔๒๐ การจัดการเชิงกลยุทธ์ ๓ (๓-๐-๖) (Strategic Management)</p> <p>ศึกษาความหมาย แนวคิดและ<u>กระบวนการ</u>เกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์ การวิเคราะห์กลยุทธ์กับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก <u>การวางแผนกลยุทธ์</u> การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การประเมินกลยุทธ์ และการนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเชิงกลยุทธ์</p>	ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
และการนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเชิงกลยุทธ์		
	<p>๔๐๓ ๓๑๖ ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ๓ (๓-๐-๖) (Digital for Sangha Administration)</p> <p>ศึกษารูปแบบ ประเภท และระบบดิจิทัล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานกิจการคณะสงฆ์ และสามารถนำดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>ย้ายมาจากวิชาเลือกเฉพาะและปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๓๑๕ การวิจัยเพื่อการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Managerial Research)</p> <p>ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย กระบวนการและขั้นตอนการวิจัย การวางแผน และการออกแบบการวิจัย การเขียนโครงการวิจัย ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ สถิติสำหรับการวิจัย เทคนิคการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานวิจัย การใช้ผลการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการ และการนำผลงานการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการจัดการ</p>	<p>๔๐๓ ๓๑๕ การวิจัยเพื่อการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Management Research)</p> <p>ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย กระบวนการและขั้นตอนการวิจัย การวางแผน และการออกแบบการวิจัย การเขียนโครงการวิจัย ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ สถิติสำหรับการวิจัย เทคนิคการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานวิจัย และการนำเสนอผลงานการวิจัย โดยให้<u>นิสิตฝึกการทำวิจัยเบื้องต้น</u></p>	<p>ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๓๑๖ การบัญชีเบื้องต้น ๑ ๓ (๓-๐-๖) (Basic Accounting ๑)</p> <p>ศึกษาความหมาย และวัตถุประสงค์ของการบัญชี ประโยชน์ของข้อมูลทางการบัญชี วิวัฒนาการและจรรยาบรรณของบัญชี ความสำคัญของบัญชีต่อการประกอบธุรกิจ และการจัดการคณะสงฆ์ การวิเคราะห์รายการค้า และวิธีการบันทึกบัญชีตามวงจรบัญชี</p>	<p>๔๐๓ ๓๑๖ การบัญชีเบื้องต้น ๑ ๓ (๓-๐-๖) (Basic Accounting ๑)</p> <p>ศึกษาความหมาย และวัตถุประสงค์ของการบัญชี ประโยชน์ของข้อมูลทางการบัญชี วิวัฒนาการและจรรยาบรรณของบัญชี ความสำคัญของบัญชีต่อการประกอบธุรกิจ และการจัดการคณะสงฆ์ การวิเคราะห์รายการค้า และวิธีการบันทึกบัญชีตามวงจรบัญชี</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>๔๐๓ ๓๑๗ การบัญชีเบื้องต้น ๒ ๓ (๓-๐-๖) (Basic Accounting ๒)</p>	<p>๔๐๓ ๓๑๗ การบัญชีเบื้องต้น ๒ ๓ (๓-๐-๖) (Basic Accounting ๒)</p>	<p>คงเดิม</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>ศึกษาความหมายของสินค้า การบันทึก รายการเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าต่าง ๆ การ บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป บัญชีแยก ประเภท รายการปรับปรุงเมื่อสิ้นงวดบัญชี กระดาษทำการ ๘ ช่อง งบกำไรขาดทุน งบ แสดงฐานะทางการเงิน งบทดลองหลังปิด บัญชี</p>	<p>ศึกษาความหมายของสินค้า การบันทึก รายการเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าต่าง ๆ การ บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป บัญชีแยก ประเภท รายการปรับปรุงเมื่อสิ้นงวดบัญชี กระดาษทำการ ๘ ช่อง งบกำไรขาดทุน งบ แสดงฐานะทางการเงิน งบทดลองหลังปิด บัญชี</p>	
<p>๔๐๓ ๓๑๘ การบัญชีเพื่อการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Managerial Accounting) ศึกษาแนวคิดและหลักการทางบัญชี ประโยชน์ของข้อมูลทางบัญชี หลักการบัญชี ขั้นพื้นฐานรวมทั้งการบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนการจัดทำบัญชีแยกประเภท การปรับปรุงบัญชีเมื่อสิ้นงวดและการจัดทำงบการเงินสำหรับธุรกิจให้บริการ ธุรกิจซื้อขาย สินค้าและธุรกิจผลิตสินค้า วิธีการบัญชี เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดทำแผน งบประมาณงบแสดงการเปลี่ยนแปลงทาง การเงิน และงบกระแสเงินสด การนำข้อมูล ทางการบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ ทางธุรกิจ</p>	<p>๔๐๓ ๓๑๘ การบัญชีเพื่อการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Managerial Accounting) ศึกษาแนวคิดและหลักการทางบัญชี ประโยชน์ของข้อมูลทางบัญชี การจัดทำแผน งบประมาณงบแสดง การเปลี่ยนแปลงทาง การเงิน และงบกระแสเงินสด การวิเคราะห์ ข้อมูลทางบัญชีเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการ ตัดสินใจ โดยฝึกให้นิสิตลงมือทำบัญชีเบื้องต้น</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๓๑๙ กฎหมายเพื่อการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Laws on Management) ศึกษาความหมายลักษณะปัจจัยและ ความสำคัญของการบริหารและการจัดการ องค์การการบริหารกับการออกกฎหมาย ขั้นตอนและวิธีการออกกฎหมายขององค์กร บริหารของราชการใช้อำนาจและการควบคุม การใช้อำนาจลักษณะกฎหมายปกครอง และ ศึกษากรณีตัวอย่างของคดีทางการจัดการ</p>		<p>ยกเลิกรายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๒๑๔ ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (English for Management)</p>	<p>๔๐๓ ๒๑๔ ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (English for Management)</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>ศึกษาโครงสร้างภาษาอังกฤษและศัพท์พื้นฐานทั่วไปทางการจัดการ การใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานทางวิทยาการจัดการ การติดต่อสื่อสารและการจัดการ การเข้าประชุมสัมมนา การรายงานและการเสนอผลงานทางด้านบริหารจัดการ ทักษะการอ่านตำราและเอกสารวิชาการ และทักษะการอ่านหนังสือพิมพ์สำหรับการบริหารจัดการ</p>	<p>ศึกษาโครงสร้างภาษาอังกฤษ และศัพท์พื้นฐานทั่วไปทางการจัดการ การใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานทางการจัดการ การติดต่อสื่อสาร การประชุมสัมมนา การรายงานและการเสนอผลงานทางด้านการบริหารจัดการ <u>โดยฝึกให้นิสิตประวัติวัดและองค์การเป็นภาษาอังกฤษ</u></p>	<p>รายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๔๒๑ ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Management Information Systems)</p> <p>ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและโครงสร้างของระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ การจัดการฐานข้อมูล การวางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์การ การจัดการด้านการบริหารงานบุคคล การดำเนินการตรวจสอบและระบบควบคุมสารสนเทศ ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการองค์การกับระบบ MIS และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการทรัพย์สินทางพระพุทธศาสนา</p>	<p>๔๐๓ ๔๒๑ ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Management Information Systems)</p> <p>ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและโครงสร้างของระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ การจัดการฐานข้อมูล การวางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์การ <u>โดยฝึกให้นิสิตจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ</u></p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๔๒๒ การจัดการวิถีชุมชนและแหล่งเรียนรู้ ๒ (๐-๔-๔) (Management of Local Community way and Learning Resources)</p> <p>ศึกษาความหมาย ขอบข่าย แนวคิดและทฤษฎีการจัดการวิถีชุมชน คุณค่าของแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบนวัตกรรมวิถี การจัดระบบฐานข้อมูลและการจัดการแหล่งเรียนรู้ และจัดให้มีกรณีศึกษาชุมชน</p>	<p>๔๐๓ ๔๒๒ การจัดการวิถีชุมชนและแหล่งเรียนรู้ ๓ (๓-๐-๖) (Management of Local Community way and Learning Resources)</p> <p>ศึกษาความหมาย ขอบข่าย แนวคิดและทฤษฎีการจัดการวิถีชุมชน คุณค่าของแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบนวัตกรรมวิถี การจัดระบบฐานข้อมูลและการจัดการแหล่งเรียนรู้ และกรณีศึกษาชุมชนตัวอย่าง <u>โดย</u></p>	<p>ปรับปรุงหน่วย กิตและปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
ตัวอย่าง	ฝึกให้นิสิตลงพื้นที่พัฒนาชุมชน	
	<p>๔๐๓ ๔๒๕ การจัดการทรัพยากรมนุษย์แนวพุทธ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Human Resource Management)</p> <p>ศึกษาหลักการ หน้าที่ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรในองค์การ การพยากรณ์เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ การวิเคราะห์งาน การวางแผน การสรรหา การคัดเลือก การประเมินผล การประเมินการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม การบรรจุแต่งตั้งระบบการจ่ายค่าตอบแทน ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและพนักงาน สุขภาพ ความปลอดภัย การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ตามแนวพระพุทธศาสนา</p>	ย้ายมาจากวิชาเลือกเฉพาะ
วิชาเลือกเฉพาะสาขาการจัดการเชิงพุทธ ๙ หน่วยกิต	วิชาเลือกเฉพาะ ๖ หน่วยกิต	
<p>๔๐๓ ๔๓๔ การจัดการงานสารบรรณและธุรการ ๓ (๓-๐-๖) (Correspondence and Clerical Management)</p> <p>ศึกษาลักษณะความหมาย และโครงสร้างของการจัดการงานสารบรรณและธุรการ หลักทฤษฎีเกี่ยวกับงานสารบรรณ บทบาทและความสำคัญของงานสารบรรณ กลไกของระบบการทำงาน การควบคุมดูแลงานในสำนักงาน ระบบของการรายงาน การสรุปผลของงาน การเขียนโครงการเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์</p>	<p>๔๐๓ ๔๓๔ การจัดการงานสารบรรณและธุรการ ๓ (๓-๐-๖) (Correspondence and Clerical Management)</p> <p>ศึกษาลักษณะ ความหมาย และโครงสร้างของการจัดการงานสารบรรณและธุรการ หลักทฤษฎีเกี่ยวกับงาน บทบาทและความสำคัญของงาน กลไกของระบบการทำงาน การควบคุมดูแลงานในสำนักงาน ระบบของการรายงาน การสรุปผลของงาน โดยฝึกให้นิสิตเขียนโครงการเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์และองค์การอื่นๆ</p>	ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา
<p>๔๐๓ ๔๒๔ หลักการฝึกอบรมและการประชุม ๓ (๓-๐-๖) (Principle of Training and Meeting)</p> <p>ศึกษาหลักการ วิธีการ และกระบวนการ</p>	<p>๔๐๓ ๔๒๔ หลักการฝึกอบรมและการประชุม ๓ (๓-๐-๖) (Principle of Training and Meeting)</p> <p>ศึกษาหลักการ วิธีการ และกระบวนการ</p>	ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>เกี่ยวกับการฝึกอบรมและการประชุม บรรยายภาค ลักษณะหรือรูปแบบในการฝึกอบรมและการประชุมในสถานการณ์ต่างๆ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และการฝึกอบรมและการประชุมเพื่อประโยชน์ในการบริหารกิจการทางพระพุทธศาสนา</p>	<p>เกี่ยวกับการฝึกอบรมและการประชุม รูปแบบในการฝึกอบรมและการประชุมประเภทต่าง ๆ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยฝึกให้นิสิตจัด <u>อบรมและประชุมเพื่อประโยชน์ในการบริหารกิจการทางพระพุทธศาสนาและองค์การอื่นๆ</u></p>	
<p>๔๐๓ ๔๓๒ มนุษย์สัมพันธ์กับการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Human Relations and Management)</p> <p>ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและปัจจัยพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความต้องการของบุคลากรในองค์กร หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการบริหาร หน้าที่และบทบาทความรับผิดชอบ ต่อองค์กรและสังคม การติดต่อสื่อสารกับการบริหารจัดการจิตวิทยาของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน หลักพุทธธรรมที่ช่วยส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์</p>	<p>๔๐๓ ๔๓๒ มนุษย์สัมพันธ์กับการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Human Relations and Management)</p> <p>ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและปัจจัยพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความต้องการของบุคลากรในองค์กร หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการบริหาร หน้าที่และบทบาทความรับผิดชอบ ต่อองค์กรและสังคม การติดต่อสื่อสารกับการบริหารจัดการจิตวิทยาของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน หลักพุทธธรรมที่ช่วยส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์</p>	คงเดิม
<p>๔๐๓ ๔๒๖ การจัดการตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ๓ (๓-๐-๖) (Management of The Philosophy of Self Sufficient)</p> <p>ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวิธีการนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล ชุมชน ประเทศชาติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและมีภูมิคุ้มกัน วิเคราะห์กรณีศึกษา ที่มีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการจนประสบความสำเร็จ</p>	<p>๔๐๓ ๔๒๖ การจัดการตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ๓ (๓-๐-๖) (Management of The Philosophy of Self Sufficient)</p> <p>ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญา <u>ของเศรษฐกิจพอเพียง</u> วิธีการนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล ชุมชน ประเทศชาติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและมีภูมิคุ้มกัน <u>และวิเคราะห์กรณีศึกษา</u> ที่มีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการจนประสบความสำเร็จ <u>โดยฝึกให้นิสิตเขียนโครงการเกี่ยวกับการจัดการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</u></p>	ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา
<p>๔๐๓ ๔๒๗ ภาวะผู้นำและกลยุทธ์การเจรจา</p>	<p>๔๐๓ ๔๒๗ กลยุทธ์การเจรจาต่อรองทางการ</p>	ปรับปรุงชื่อวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>ต่อรองทางการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Leadership and Managerial Negotiation Strategy)</p> <p>ศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำกับจริยธรรม ภาวะผู้นำกับความคิดเชิงระบบและการแก้ไขปัญหา ภาวะผู้นำกับวิสัยทัศน์และการสื่อสารระหว่างในองค์กร ผู้นำกับการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมขององค์กร ผู้นำกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ กระบวนการเจรจาต่อรองเพื่อเป็นเครื่องมือทางการจัดการ การสร้างอิทธิพลตามแนวพุทธ ต่อ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา หน่วยงานรัฐ หน่วยงานเอกชนและอื่นๆ กลยุทธ์ในการเจรจาต่อรองที่ได้ผลและกรณีศึกษา</p>	<p>จัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Managerial Negotiation Strategy)</p> <p>ศึกษากระบวนการเจรจาต่อรองเพื่อเป็นเครื่องมือทางการจัดการ กลยุทธ์ในการเจรจาต่อรองที่ได้ผลและกรณีศึกษา <u>โดยฝึกให้นิสิตปฏิบัติในสถานการณ์จริง</u></p>	<p>และปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๔๒๘ การสื่อสารกับการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Communication and Management)</p> <p>ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร ความหมายและพัฒนาการของการสื่อสาร ความสำคัญ และเป้าหมายของการสื่อสาร องค์ประกอบของการสื่อสารในการจัดการ วัตถุประสงค์ของการสื่อสารในการจัดการ โครงสร้างของการจัดการองค์การ พฤติกรรมบุคคลกับการสื่อสาร รูปแบบการสื่อสารในการจัดการองค์การ ระบบการสื่อสารขององค์การ กิจกรรมการสื่อสารในการจัดการองค์การ การแก้ไขปัญหาโดยการจัดระบบการสื่อสารให้ประสานกัน การสื่อสารกับการจัดการแนวพุทธ</p>	<p>๔๐๓ ๔๒๘ การสื่อสารกับการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Communication and Management)</p> <p>ศึกษาแนวคิด ความหมาย ความสำคัญ และพัฒนาการของการสื่อสาร <u>เป้าหมาย องค์ประกอบของการสื่อสารในการจัดการ วัตถุประสงค์ของการสื่อสารในการจัดการ พฤติกรรมบุคคลกับการสื่อสารในการจัดการ องค์การ รูปแบบการสื่อสารในการจัดการ องค์การ ระบบการสื่อสาร กิจกรรมการสื่อสาร เทคนิคการสื่อสารในองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ และการสื่อสารกับการจัดการเชิงพุทธ</u></p>	<p>ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๔๓๑ การบริหารความเสี่ยงทางการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Risk Management)</p>	<p>๔๐๓ ๔๓๑ การบริหารความเสี่ยงทางการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Risk Management)</p>	<p>ปรับปรุงคำอธิบาย</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>ศึกษารูปแบบของความเสี่ยง เครื่องมือ การวัดความเสี่ยง แนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อลดความเสี่ยงทางการจัดการ การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง ตัวแบบสำหรับประเมินความเสี่ยงขององค์กร การบริหารความเสี่ยงจากการดำเนินการ การจัดการความขัดแย้งและกลยุทธ์ในการสื่อสารเพื่อการบริหารความเสี่ยง จริยธรรมผู้บริหารและธรรมาภิบาลในการบริหารความเสี่ยง การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงขององค์กรเชิงพุทธ วิเคราะห์ถึงผลดีและผลเสียอันเกิดจากการบริหารความเสี่ยง</p>	<p>ศึกษารูปแบบและตัวแบบสำหรับประเมิน ความเสี่ยงขององค์กร เครื่องมือการวัดความเสี่ยง การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง การบริหารความเสี่ยงจากการดำเนินการ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงขององค์กรเชิงพุทธ <u>โดยฝึกนิสิตจัดทำแผนการจัดการ ความเสี่ยงขององค์กร</u></p>	<p>รายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๔๓๓ จิตวิทยาการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Managerial Psychology)</p> <p>ศึกษาถึงทฤษฎีและพฤติกรรมทางสังคมของบุคคล การปรับตนทางสังคมและการตัดสินใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่น แรงจูงใจในการทำงาน ความพึงพอใจ ขวัญและกำลังใจในการทำงาน ศิลปะในการวิพากษ์วิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ วิธีบริหารคนให้มีพลังสร้างสรรค์ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาสภาพการทำงานสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ความปลอดภัยในการทำงาน ความเหนื่อยล้าและประสิทธิภาพในการทำงาน และจิตวิทยาการจัดการตามแนวพุทธ</p>	<p>๔๐๓ ๔๓๓ จิตวิทยาการจัดการ ๓ (๓-๐-๖) (Managerial Psychology)</p> <p>ศึกษาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับจิตวิทยาและการจัดการพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร <u>ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการทำงานของมนุษย์ ได้แก่ ทักษะคิด การสื่อสาร อิทธิพลของสังคมและแรงจูงใจ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร การบริหารจัดการความขัดแย้งด้วยจิตวิทยาการจัดการเชิงพุทธ</u></p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๔๒๓ การบริหารจัดการงบประมาณ ๓ (๓-๐-๖) (Budgeting Administration)</p> <p>ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ กระบวนการงบประมาณ เทคนิคและวิธีการวิเคราะห์งบประมาณ บทบาทของระบบการเมืองต่อการบริหารจัดการงบประมาณ การ</p>	<p>๔๐๓ ๔๒๓ การบริหารจัดการงบประมาณ ๓ (๓-๐-๖)(Budgeting Administration)</p> <p>ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ กระบวนการงบประมาณ เทคนิคและวิธีการวิเคราะห์งบประมาณ บทบาทของระบบการเมืองต่อการบริหารจัดการงบประมาณ การ</p>	<p>คงเดิม</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
บริหารจัดการงบประมาณเพื่อพระพุทธศาสนา ปัญหาและแนวโน้มของการบริหารจัดการ งบประมาณ	บริหารจัดการงบประมาณเพื่อพระพุทธศาสนา ปัญหาและแนวโน้มของการบริหารจัดการ งบประมาณ	
<p>๔๐๓ ๔๒๕ การจัดการทรัพยากรมนุษย์แนว พุทธ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Human Resource Management)</p> <p>ศึกษาหลักการ หน้าที่ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรในองค์กร การพยากรณ์ เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ การวิเคราะห์งาน การวางแผน การสรรหา การคัดเลือก การปฐมนิเทศ การประเมินการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม การบรรจุแต่งตั้งระบบการจ่ายค่าตอบแทน ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและพนักงาน สุขภาพ ความปลอดภัย การพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคม และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ตาม แนวพระพุทธศาสนา</p>		ย้ายไปวิชา เฉพาะ
<p>๔๐๓ ๔๓๕ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น ๓ (๓-๐-๖) (English for Communication and Information Retrieval)</p> <p>ศึกษาและพัฒนาด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การสืบค้นและการใช้ พจนานุกรม โดยอาศัยการสืบค้นข้อมูล สารสนเทศผ่านระบบสารสนเทศรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องข้องกับสาขาวิชาของตนเองจาก แหล่งข้อมูลต่าง ๆ</p>	<p>๔๐๓ ๔๓๕ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น ๓ (๓-๐-๖) (English for Communication and Information Retrieval)</p> <p>ศึกษาและพัฒนาด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การสืบค้นและการใช้ พจนานุกรม โดยอาศัยการสืบค้นข้อมูล สารสนเทศผ่านแหล่งข้อมูลออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ</p>	ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา
<p>๔๐๓ ๔๓๖ การวิเคราะห์สถานการณ์ ปัจจุบัน ๓ (๓-๐-๖) (Current Affair Analysis)</p> <p>ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกใน</p>	<p>๔๐๓ ๔๓๖ การวิเคราะห์สถานการณ์ ปัจจุบัน ๓ (๓-๐-๖) (Current Affair Analysis)</p> <p>ศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน ด้าน</p>	ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>ปัจจุบัน ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหามหาในสถานการณ์ปัจจุบัน ศึกษาแนวโน้มของโลกปัจจุบันในด้านต่างๆ และการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย</p>	<p>สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และเทคโนโลยี เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบและหาแนวทางแก้ไขปัญหารวมถึงศึกษาแนวโน้มของพระพุทธศาสนาในอนาคตเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>	
<p>๔๐๓ ๔๓๗ สัมมนาการจัดการกิจการคณะสงฆ์ ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Sangha Management)</p> <p>ศึกษาการจัดการกิจการคณะสงฆ์ พัฒนาการจัดการกิจการคณะสงฆ์ ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษากระบวนการและวิธีการแก้ไขปัญหา ฝึกปฏิบัติในการแสดงความคิดเห็นและกระบวนการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ของการจัดการกิจการคณะสงฆ์และแนวโน้มในการจัดการกิจการคณะสงฆ์ไทยในอนาคต</p>	<p>๔๐๓ ๔๓๗ สัมมนาการจัดการกิจการคณะสงฆ์ ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Sangha Management)</p> <p>ศึกษาการจัดการกิจการคณะสงฆ์ ตามภารกิจ ๖ ด้าน โดยศึกษากระบวนการวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น นำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหา และกระบวนการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ในรูปแบบวิชาการ</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๔๓๘ การประชาสัมพันธ์เชิงพุทธ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Public Relations)</p> <p>ศึกษาความหมายปรัชญาประเภทวัตถุประสงค์ องค์ประกอบเครื่องมือและสื่อของยุทธวิธีการประชาสัมพันธ์และการสารสนเทศอื่นๆ ศึกษาการเผยแพร่พุทธธรรมที่ใช้แนวทางของการประชาสัมพันธ์ บทบาทของพระพุทธเจ้าในการเผยแพร่และหลักการเผยแพร่ธรรมะร่วมสมัยและกรณีศึกษาพระสงฆ์ที่ประสบผลสำเร็จในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา</p>	<p>๔๐๓ ๔๓๘ เทคนิคการประชาสัมพันธ์เชิงพุทธ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Public Relations)</p> <p>ศึกษาความหมาย ความสำคัญ เทคนิคและเครื่องมือ จรรยาบรรณของนักประชาสัมพันธ์ โครงสร้างและลักษณะงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่าง ๆ และรูปแบบการเผยแพร่พุทธธรรมที่ใช้แนวทางของการประชาสัมพันธ์เชิงพุทธ</p>	<p>ปรับปรุงชื่อวิชา และปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๔๐๓ ๔๓๙ การจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในอาเซียน ๓ (๓-๐-๖)</p>	<p>๔๐๓ ๔๓๙ การจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในอาเซียน ๓ (๓-๐-๖)</p>	<p>คงเดิม</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>(Management on Buddhism in Asean Countries)</p> <p>ศึกษาประวัติความเป็นมา พัฒนาการ ประชาคมอาเซียน วัตถุประสงค์ เสาหลักของ ประชาคมอาเซียน พระพุทธศาสนาในประชาคมอาเซียน พัฒนาการกิจการพระพุทธศาสนาในอาเซียน แนวโน้มการจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในอาเซียน</p>	<p>(Management on Buddhism in Asean Countries)</p> <p>ศึกษาประวัติความเป็นมา พัฒนาการ ประชาคมอาเซียน วัตถุประสงค์ เสาหลักของ ประชาคมอาเซียน พระพุทธศาสนาในประชาคมอาเซียน พัฒนาการกิจการพระพุทธศาสนาในอาเซียน แนวโน้มการจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในอาเซียน</p>	
<p>๔๐๓ ๔๕๕ พุทธศิลป์เมืองเพชรศิลปกรรม พุทธศาสนา (Mueang Phet Buudhist Art as the Art of Buddhism) ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>ศึกษาความหมาย ประวัติความเป็นมา ขอบเขตและประโยชน์พุทธศิลป์ วิวัฒนาการ และอิทธิพลพุทธศิลป์ในด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ลักษณะของ ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ และสมัยประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์พุทธศิลป์กับพุทธศาสนา สกุล ศิลปะ การสงวนรักษา การอนุรักษ์และการคงอยู่ คู่กับพุทธศาสนา</p>	<p>๔๐๓ ๔๕๕ พุทธศิลป์เมืองเพชรศิลปกรรม พุทธศาสนา (Mueang Phet Buudhist Art as the Art of Buddhism) ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>ศึกษาความหมาย ประวัติความเป็นมา ขอบเขตและประโยชน์พุทธศิลป์ วิวัฒนาการ และอิทธิพลพุทธศิลป์ในด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ลักษณะของ ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ และสมัยประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์พุทธศิลป์กับพุทธศาสนา สกุล ศิลปะ การสงวนรักษา การอนุรักษ์และการคงอยู่ คู่กับพุทธศาสนา</p>	คงเดิม
<p>๔๐๓ ๔๕๖ การบริหารชุมชนวัดวิถี ๓ (๓- ๐-๖) (Nawatvithi Community Management)</p> <p>ศึกษาภูมิปัญญา วิถี วัฒนธรรม ลักษณะ การบริหารชุมชนเชิงพุทธของผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วมและการจัดการความขัดแย้ง ศึกษาอัตลักษณ์โดยใช้การจัดการสมัยใหม่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวเศรษฐกิจสร้างสรรค์</p>	<p>๔๐๓ ๔๕๖ การบริหารชุมชนวัดวิถี ๓ (๓- ๐-๖) (Nawatvithi Community Management)</p> <p>ศึกษาภูมิปัญญา วิถี วัฒนธรรม ลักษณะ การบริหารชุมชนเชิงพุทธของผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วมและการจัดการความขัดแย้ง ศึกษาอัตลักษณ์โดยใช้การจัดการสมัยใหม่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวเศรษฐกิจสร้างสรรค์</p>	คงเดิม
<p>๔๐๓ ๔๒๙ การจัดการความรู้ ๓ (๓-๐-๖) (Knowledge Management)</p> <p>ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิวัฒนาการ การจัดการความรู้ กลยุทธ์การจัดการองค์</p>	<p>๔๐๓ ๔๒๙ การจัดการความรู้ ๓ (๓-๐-๖) (Knowledge Management)</p> <p>ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิวัฒนาการ <u>แนวคิด</u> ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้ <u>กล</u></p>	ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
<p>ความรู้ ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้ สรรพวิธีในการจัดการความรู้ การจัดการ ความรู้ในองค์กรธุรกิจ บุคลากรในการจัดการ ความรู้และทรัพยากรมนุษย์ ระบบการจัดการ ความรู้ การประเมินประสิทธิภาพของระบบ จัดการความรู้ รวมถึงการจัดการความรู้ในภาค อุตสาหกรรมและภาครัฐ</p>	<p>ยุทธศาสตร์จัดการความรู้ การจัดการความรู้ใน องค์กร <u>ระบบการจัดการความรู้ การประเมิน</u> <u>ประสิทธิภาพของระบบจัดการความรู้ รวมถึง</u> <u>การพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้</u></p>	
<p>๔๐๓ ๔๓๐ การไกล่เกลี่ยและการจัดการข้อ พินาศ ๓ (๓-๐-๖) (Mediation and Conflict Management) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีของการไกล่เกลี่ย และ การจัดการข้อพิพาท การวิเคราะห์และการ ประเมินข้อพิพาท การเจรจาต่อรอง และรวมถึง เทคนิค วิธีการ และขั้นตอนการไกล่เกลี่ยและการ จัดการข้อพิพาท และกรณีศึกษา</p>	<p>๔๐๓ ๔๓๐ การไกล่เกลี่ยและการจัดการข้อ พินาศ ๓ (๓-๐-๖) (Mediation and Conflict Management) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีของการไกล่เกลี่ย <u>กฎหมายที่เกี่ยวข้อง</u> การจัดการข้อพิพาท การวิเคราะห์ การประเมินข้อพิพาท การเจรจา ต่อดรอง เทคนิค วิธีการ และขั้นตอนการไกล่เกลี่ย กรณีศึกษา <u>โดยฝึกให้นิสิตปฏิบัติไกล่เกลี่ยและ</u> <u>การจัดการข้อพิพาท</u></p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>

ภาคผนวก ข

ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ ของมหาวิทยาลัย

๑. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พุทธศักราช ๒๕๖๖
๒. ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พุทธศักราช ๒๕๔๗
๓. ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๗
๔. ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรี ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕
๕. ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี
พ.ศ. ๒๕๖๖**

เพื่อให้การบริหารงานจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัยจึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๔ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายถึง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายถึง สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภาวิชาการ” หมายถึง สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“นิสิต” หมายถึง ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังนี้

๗.๑ คุณสมบัติของพระภิกษุสามเณรผู้สมัครเข้าศึกษา

๗.๑.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

~ ๒ ~

๗.๑.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๑.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๑.๕ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๑.๖ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือ

๗.๑.๗ เป็นผู้สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลี ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๘ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว ต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๘ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๙ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรซึ่งมีคุณวุฒิเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากมหาวิทยาลัย

๗.๑.๑๐ ผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๑.๑๑ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถานศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๗.๒ คุณสมบัติของคฤหัสถ์ผู้สมัครเข้าศึกษา

๗.๒.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

๗.๒.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๒.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๒.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๒.๕ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๘ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

~ ๓ ~

๗.๒.๖ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรซึ่งมีคุณวุฒิเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากมหาวิทยาลัย

๗.๒.๗ ผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๒.๘ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

ข้อ ๘ ให้มหาวิทยาลัยดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีในแต่ละปีการศึกษา

ข้อ ๙ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตเพื่อเข้าศึกษาในอีกสาขาวิชาหนึ่งได้ ทั้งนี้ ให้มีการโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาดำเนินการตามเกณฑ์และวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนดและต้องมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต และมีเวลาศึกษาอีกไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ

หมวด ๒

การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๑๐ การจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้ใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาค การศึกษาปกติ

๑๐.๑ ภาคการศึกษาที่ ๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑๐.๒ ภาคการศึกษาที่ ๒ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

นอกจากนั้น จะจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ต่อจากภาคการศึกษาที่ ๒ อีก ๑ ภาคก็ได้ โดยมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ ภาคการศึกษาฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับ

ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาระดับปริญญาตรี

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา รวมการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา และการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นับเข้าในปีการศึกษาที่ ๕ ยกเว้นในกรณีข้อ ๑๐ ให้เป็นไปตามระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๒ หลักสูตรระดับปริญญาตรีให้ศึกษารายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๓ การคิดหน่วยกิต

๑๓.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๓.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึก หรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

~ ๔ ~

๑๓.๓ การฝึกงาน หรือฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๓.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๓.๕ กิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดนอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดข้างต้น ที่ใช้เวลาทำกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๔ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยกำหนดหลักสูตร และจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องเรียน โดยต้องมีหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตร

ข้อ ๑๕ การเลือกและการขอเปลี่ยนสาขาวิชา หรือวิชาเอกให้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของ คณะ หรือวิทยาลัยที่จะออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์

ข้อ ๑๖ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยส่งชื่อรายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียน

ภายหลังวันลงทะเบียนรายวิชาแล้ว หากคณะหรือวิทยาลัยจำเป็นต้องเปิดสอนรายวิชาใหม่เพิ่มขึ้น หรือไม่เปิดสอนรายวิชาใดที่ได้แจ้งไว้ก็ให้ดำเนินการได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และต้องแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๑๕ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

ข้อ ๑๗ ให้สำนักทะเบียนและวัดผลออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ ซึ่งไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ ในการรับนิสิตที่จะขอย้ายจากคณะ หรือวิทยาลัยต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย หรือโอนจากสถาบันการศึกษาอื่นโดยจะต้องมีเวลาการศึกษาต่อเนื่องในคณะ หรือวิทยาลัยที่เข้าศึกษาใหม่ไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษา ปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต

ข้อ ๑๘ การเทียบฐานะชั้นปีของนิสิตในมหาวิทยาลัยกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน และสอบได้ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์พิจารณา และกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค

ข้อ ๑๙ สภาพนิสิตแบ่งออกได้ ดังนี้

๑๙.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป

๑๙.๒ นิสิตสภาพพรอพิณิจ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐

การจำแนกสภาพนิสิตจะกระทำเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาแต่ละภาค ยกเว้นนิสิตที่เข้าศึกษาเป็นปีแรก ซึ่งการจำแนกสภาพจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ ๒ นับแต่เริ่มเข้าศึกษา

สำนักทะเบียนและวัดผลจะต้องแจ้งสภาพพรอพิณิจให้นิสิตที่มีสภาพเช่นนั้นและอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตผู้นั้นทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๒๐ การลาพัก และการขอกลับเข้าศึกษาต่อ นิสิตอาจยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อฉบับดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๐.๑ ถูกเกณฑ์ หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๒๐.๒ ได้รับทุนการศึกษาระหว่างประเทศ หรือทุนอื่นใดที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

๒๐.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งของแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

~ ๕ ~

๒๐.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญ

ในกรณีที่นิสิตขอลาพักก่อนลงทะเบียนรายวิชา หรือก่อนเปิดภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ตนสังกัดอย่างช้าภายใน ๗ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา และต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตไว้ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

อนึ่ง ถ้านิสิตขอลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว หรือในระหว่างภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องโดยเร็วที่สุด และจะต้องมีเวลาศึกษาโดยสม่ำเสมอในระยะก่อนการยื่นคำร้องขอลาพัก หากรายวิชาใดที่นิสิตขาดเรียนเกินกว่าร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด ให้ถือว่าได้ผลการศึกษาระดับ F เฉพาะรายวิชานั้น และให้นำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๒๑ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดอนุมัติให้นิสิตลาพักได้ครั้งละไม่เกิน ๒ ภาค การศึกษาปกติ ถ้านิสิตยังมีความจำเป็นที่จะต้องขอลาพักต่อไปอีก ให้ยื่นคำร้องขอลาพักใหม่ตามวิธีการดังกล่าวแล้ว

นิสิตที่ได้รับอนุญาตให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษา เมื่อจะกลับเข้าศึกษาต่อ จะต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดก่อนวันเปิดภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน หากไม่ปฏิบัติตามจะไม่มีสิทธิ์ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นว่าเหตุสำคัญ และจำเป็นที่ทำให้ให้นิสิตผู้นั้นไม่สามารถยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาได้ทันตามกำหนด จะอนุมัติให้เป็นกรณีพิเศษก็ได้

ข้อ ๒๒ คณะหรือวิทยาลัยต้องแจ้งรายชื่อนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษาและรายชื่อนิสิตที่ขอกลับเข้าศึกษาต่อให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

ข้อ ๒๓ การนับวันต่าง ๆ ตามข้อบังคับนี้มหาวิทยาลัยจะประกาศให้ทราบเป็นปี ๆ ไป

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต การลงทะเบียน การเพิ่มและการถอนรายวิชา

ข้อ ๒๔ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๒๔.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานมายื่นต่อสำนักทะเบียนและวัดผลตามวัน เวลา สถานที่ และวิธีการ พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๔.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วัน หลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์

ในกรณีที่ได้แจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบตามความในวรรคแรกแล้ว ต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตให้เรียบร้อยภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่เกิน ๗ วัน นับตั้งแต่วันเปิดภาคการศึกษา

๒๔.๓ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาในหลักสูตรใดแล้วต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตในหลักสูตรนั้น แล้วจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

~ ๖ ~

สำหรับหลักสูตรพหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ หลักสูตรควบระดับปริญญาตรีสองปริญญา หลักสูตรควบระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท หรือหลักสูตรที่จัดการศึกษาแบบคลังหน่วยกิต ให้ศึกษาเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๒๕ การลงทะเบียนรายวิชา

๒๕.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาตามที่ประสงค์จะศึกษาตามรูปแบบ และหลักเกณฑ์ที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนด

๒๕.๒ ให้มีการลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษา และการลงทะเบียนทุกครั้ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๕.๓ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาด้วยตนเองตามวัน เวลา สถานที่ และวิธีการ พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม และส่วนที่ค้างชำระ (ถ้ามี) ให้เรียบร้อยจึงถือว่าการลงทะเบียนนั้นสมบูรณ์ ทั้งนี้ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

กรณีไม่สามารถชำระค่าธรรมเนียมตามวรรคแรก นิสิตต้องยื่นเรื่องขออนุมัติผ่อนผันค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อคณะหรือวิทยาลัยตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๕.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนรายวิชาหลังจากวันที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนด โดยไม่ได้รับอนุมัติให้ผ่อนผันค่าธรรมเนียมการศึกษาให้ถือว่าลงทะเบียนซ้ำ ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มเป็นพิเศษตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

๒๕.๕ นิสิตไม่ลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๗ วันแรกของภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย ให้ลงทะเบียนเรียนได้เป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ ระยะเวลาที่พ้นกำหนดนั้นต้องไม่เกิน ๗ วัน และต้องชำระค่าธรรมเนียมตามข้อ ๒๕.๔

ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนรายวิชาเป็นกรณีพิเศษเช่นนี้ ถ้าเวลาเรียนนับจากวันที่ลงทะเบียนรายวิชาเหลืออยู่ไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของภาคการศึกษานั้นก็ให้มีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนด้วย แต่ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่เหลือ

๒๕.๖ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติภาคใดภาคหนึ่งที่มหาวิทยาลัยเปิดทำการสอนจะต้องลาพักการศึกษาภายใต้เงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๒๐ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

๒๕.๗ ถ้าไม่เกินกำหนด ๒ ปีการศึกษาปกตินับจากวันที่มหาวิทยาลัยถอนชื่อนิสิตออกจากทะเบียนนิสิตตามข้อ ๒๐.๔ ข้อ ๒๕.๖ และข้อ ๕๘.๓.๑๓ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตผู้นั้นกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้เมื่อมีเหตุอันสมควรโดยให้ถือระยะเวลานั้นเป็นระยะเวลาพักการศึกษา

ในกรณีเช่นนี้ นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมเสมือนเป็นผู้ลาพักการศึกษา รวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่ค้างชำระ (ถ้ามี)

ข้อ ๒๖ จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้ มีดังนี้

๒๖.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคการศึกษาภาคการศึกษาที่ ๑ และภาคการศึกษาที่ ๒ ได้ภาคละไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต และไม่เกินภาคละ ๒๒ หน่วยกิต ส่วนภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต

~ ๗ ~

๒๖.๒ นิสิตสภาพรอพินิจให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคการศึกษาที่ ๑ และภาคการศึกษาที่ ๒ ได้ภาคละไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกินภาคละ ๑๕ หน่วยกิต ส่วนภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

ข้อ ๒๗ นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนรายวิชา นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๖ ต้องยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๒๘ การขอเพิ่ม หรือการขอถอนรายวิชา

๒๘.๑ การขอเพิ่มรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติหรือภายใน ๗ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อนโดยได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๘.๒ การขอถอนรายวิชา ต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษาภายในเจ็ดวัน และให้มีผล ดังต่อไปนี้

๒๘.๒.๑ ถ้าขอถอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๗ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อน หรือนิสิตที่ถูกสั่งพักการศึกษา รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏสัญลักษณ์ W ในระเบียน

๒๘.๒.๒ ถ้าขอถอนเมื่อพ้นกำหนด ๑๔ วันแรก แต่ยังอยู่ภายใน ๔๕ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือเมื่อพ้นกำหนด ๗ วันแรก แต่ยังอยู่ภายใน ๒๐ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อนถือว่า นิสิตถอนตัวจากการศึกษารายวิชานั้น และจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชานั้น ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒๘.๒.๓ การขอถอนเมื่อพ้นกำหนด ตามข้อ ๒๘.๒.๒ นั้นจะกระทำมิได้เว้นแต่คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย เห็นสมควรอนุมัติด้วยเหตุผลพิเศษ ในกรณีเช่นนี้นิสิตจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ถอนนั้น

๒๘.๒.๔ นิสิตจะถอนรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนแล้วจนเหลือจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่า ๙ หน่วยกิตในภาคการศึกษาปกติไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

ข้อ ๒๙ มหาวิทยาลัยจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งสิทธิการได้รับค่าธรรมเนียมคืนในบางกรณี ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

หมวด ๔

การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๓๐ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนเรียนไว้แต่ละภาคการศึกษา

ข้อ ๓๑ การวัดผลการศึกษาอาจทำได้หลายวิธี ในระหว่างภาคการศึกษาจะมีการสอบทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ในภาคการศึกษานั้น ถ้ารายวิชาใดไม่มีการสอบให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย ประกาศให้นิสิตทราบก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๓๒ นิสิตต้องมีเวลาศึกษาในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่ใช้การเรียนการสอนทั้งหมด ในภาคการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชานั้น ยกเว้นกรณีตามข้อ ๒๕.๕

~ ~ ~

นิสิตผู้มีเวลาศึกษาในรายวิชาใดไม่ครบเกณฑ์กำหนดดังกล่าว และมีได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหัวหน้าส่วนงานจัดการศึกษาจะได้ระดับ F ในรายวิชานั้น และให้นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๓๓ การประเมินผลการศึกษา ระบบการประเมินผลการศึกษา

ระบบการประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้นให้มีผลการศึกษาระดับ (Grade) และค่าระดับ (Grade-point) ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very Good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้ (Quite Fair)	D+	๑.๕
อ่อน (Poor)	D	๑.๐
ตก (Failed)	F	๐

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุด ที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ คือระดับ D

ข้อ ๓๔ การให้ระดับ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓๔.๑ นิสิตเข้าสอบ และสอบตก

๓๔.๒ นิสิตขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

๓๔.๓ นิสิตไม่มีสิทธิ์เข้าสอบ ตามข้อ ๓๒

๓๔.๔ นิสิตขอลถอนรายวิชาในกรณีอื่น นอกจากที่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๔

๓๔.๕ นิสิตไม่แก้ผลการศึกษาที่ไม่สมบูรณ์ (I) ตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒ วรรค ๒

๓๔.๖ นิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบไล่ และได้รับการตัดสินให้สอบตก

ข้อ ๓๕ นอกจากการวัดผลเป็นระดับตามข้อ ๓๓ แล้ว รายงานผลการศึกษาอาจแสดงได้ด้วย

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
S (Satisfactory)	สอบได้ไม่กำหนดระดับ
U (Unsatisfactory)	สอบตกไม่กำหนดระดับ
W (Withdrawal)	ถอนรายวิชาที่ศึกษา
AU (Audit)	ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

ข้อ ๓๖ ในการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย หรือรายวิชา

ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย อาจมีการวัดผลโดยไม่มีค่าระดับก็ได้ และให้แสดงผลการศึกษาโดยใช้สัญลักษณ์ S หรือ U

ข้อ ๓๗ การให้สัญลักษณ์ I สำหรับรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง ให้กระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

~ ๙ ~

๓๗.๑ นิสิตไม่ส่งงานมอบหมาย หรือไม่เข้าทดสอบย่อยให้ครบเกณฑ์ตามกำหนดที่อาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้นสั่ง หรือดำเนินการในภาคการศึกษา

๓๗.๒ นิสิตป่วยไม่อาจระทำการสอบระหว่างการสอบรายวิชานั้นโดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

๓๗.๓ นิสิตขาดสอบโดยได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือด้วยเหตุสุดวิสัยบางประการซึ่งทำให้นิสิตนั้นยังปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำหรับรายวิชานั้นไม่สมบูรณ์และอาจารย์ผู้สอนเห็นว่าไม่สมควรประเมินผลการศึกษาระดับสุดท้ายของนิสิตผู้นั้น

ในกรณีดังกล่าว ตามข้อ ๓๗.๑, ๓๗.๒, และข้อ ๓๗.๓ นิสิตจะต้องทำการสอบและปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอนให้เรียบร้อยเพื่อให้ได้ผลการศึกษที่สมบูรณ์อย่างช้าภายใน ๑๕ วัน หลังจากวันลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติถัดไป มิฉะนั้นสัญลักษณ์ I จะถูกปรับเป็น F ทั้งนี้ เว้นไว้แต่ได้แจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

นิสิตที่ได้รับผลการศึกษสมบูรณ์ตามเงื่อนไขในวรรคแรก จะได้รับระดับคะแนนไม่สูงกว่า C เว้นแต่ผลไม่สมบูรณ์ (I) นั้น เกิดเนื่องมาแต่เหตุสุดวิสัยตามข้อ ๓๗.๓ อาจให้ระดับสูงกว่า C ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๓๘ การให้สัญลักษณ์ S จะให้เฉพาะรายวิชาซึ่งนิสิตสอบได้ และหลักสูตรระบุว่าเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ

ข้อ ๓๙ การให้สัญลักษณ์ U จะให้เฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบตก และหลักสูตรระบุว่าเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ ในกรณีนี้นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนใหม่จนกว่าจะสอบได้สัญลักษณ์ S

ข้อ ๔๐ การให้สัญลักษณ์ A ให้กระทำเฉพาะรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ และแจ้งความจำนงในวันลงทะเบียนว่าจะเรียนโดยไม่ับหน่วยกิต และไม่ประสงค์จะให้มีการวัดผล

ข้อ ๔๑ การให้สัญลักษณ์ W ให้กระทำเฉพาะรายวิชาในกรณีที่ ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๒ และข้อ ๒๘.๒.๓

ข้อ ๔๒ นิสิตที่ผลการสอบในรายวิชาใดไม่ต่ำกว่าระดับ D ให้ถือว่าสอบได้รายวิชานั้น ยกเว้นในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดว่าจะต้องสอบให้ได้สูงกว่าระดับ D

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรนิสิตจะต้องลงทะเบียนเรียนวิชานั้นจนสอบได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคแรก

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาเลือกนิสิตอาจลงทะเบียนเรียนซ้ำในรายวิชานั้น หรืออาจลงทะเบียนเรียนวิชาอื่นแทนก็ได้ โดยได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นรายวิชาที่ไม่มีอยู่ในหลักสูตรปรับปรุงใหม่ตามวงรอบ นิสิตอาจลงทะเบียนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเทียบเคียงกับรายวิชานั้นได้ โดยได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

ข้อ ๔๓ การเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนน

๔๓.๑ รายวิชาที่จะขอเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ถ้าเป็นการเรียนซ้ำจะต้องเป็นรายวิชาที่ได้รับระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือ ๒.๐ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษา

~ ๑๐ ~

๔๓.๒ ในแต่ละภาคการศึกษา นิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำได้โดยต้องลงทะเบียนรายวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่นิสิตเรียนครบหน่วยกิตตามหลักสูตรปริญญาตรีแล้ว แต่คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ ตามข้อ ๖๔.๑ สามารถเรียนซ้ำเฉพาะรายวิชาที่เรียนเพื่อยกระดับคะแนนได้

ข้อ ๔๔ การนับหน่วยกิตสะสมให้นับรวมเฉพาะ ของรายวิชาที่นิสิตสอบได้ตามเกณฑ์ข้อ ๓๘ และข้อ ๔๓ เท่านั้น

๔๔.๑ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นับจำนวนของหน่วยกิตของรายวิชานั้นไปคิดเป็นหน่วยกิตสะสมได้เพียงครั้งเดียว

๔๔.๒ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนวิชาที่ระบุไว้ว่าเป็นวิชาที่เทียบเท่ากันให้นับหน่วยกิตเฉพาะรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งเท่านั้นเป็นหน่วยกิตสะสม

ข้อ ๔๕ ให้มีการประเมินผลการศึกษา เมื่อสิ้นการศึกษาทุกภาคโดยคำนวณหา "ค่าระดับเฉลี่ย" ของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้สำหรับภาคการศึกษานั้น คำนับเรียกว่า "ระดับเฉลี่ยประจำภาค" (SEMESTER GRADE POINT AVERAGE - SGPA และให้คิดค่าระดับเฉลี่ยสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาค การศึกษาตั้งแต่เริ่มเป็นนิสิตจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน คำนับเรียกว่า "ค่าระดับเฉลี่ยสะสม" (CUMMULATIVE GRADE POINT AVERAGE = CUM GPA)

ข้อ ๔๖ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค (SGPA) คำนวนได้จากการนำผลบวกของผลคูณระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้นตั้งแล้วหารด้วยหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๔๗ การคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสม (CUM GPA) คำนวนได้จากการนำผลบวกของผลคูณระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิต ของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนไว้ทั้งหมดตั้งแล้วหารด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ได้ลงทะเบียนไว้ ไม่ว่ารายวิชานั้นจะเกิน หรือแทนกันก็ตาม

ข้อ ๔๘ รายวิชาที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, W, Au จะไม่นำมาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๔๖ และข้อ ๔๗

ข้อ ๔๙ การหาค่าระดับเฉลี่ยให้คิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

หมวด ๕

การเตือนและการรอฟินิจ

ข้อ ๕๐ มหาวิทยาลัยจะนำผลการศึกษาของนิสิตแต่ละรายมาพิจารณาทุกภาคการศึกษารวมทั้งภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน นิสิตจะต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงภาคการศึกษานั้น ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ มิฉะนั้น จะได้รับการเตือน หรืออยู่ในภาวะรอฟินิจในต้นภาคการศึกษาถัดไป หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิตแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๑ ในภาคแรกที่ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย นิสิตที่ได้ค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาคการศึกษานั้นต่ำกว่า ๑.๕๐ จะได้รับการเตือนจากมหาวิทยาลัยซึ่งไม่นับเป็นการเตือนตามข้อ ๕๓

ข้อ ๕๒ นิสิตต้องได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมเมื่อสิ้น ๒ ภาคแรกที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕ มิฉะนั้น จะต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต

~ ๑๑ ~

ข้อ ๕๓ หากได้รับการเตือน ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน โดยยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่เช่นเดิม ให้อยู่ในภาวะรอพินิจในภาคการศึกษาถัดไป และให้บันทึกภาวะรอพินิจนั้นลงในระเบียบเรียนด้วย

ข้อ ๕๔ ในภาคการศึกษาที่อยู่ในภาวะรอพินิจหากนิสิตยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม เมื่อสิ้นสุดภาค การศึกษานั้นต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่อีก นิสิตผู้นั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต ยกเว้นกรณีตามข้อ ๕๕

ข้อ ๕๕ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้วได้ค่า ระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕ แต่ไม่ถึง ๒.๐๐ ตามเกณฑ์สมบูรณ์ มหาวิทยาลัยอาจให้นิสิตลงทะเบียน ตามข้อ ๔๔ หรือเปลี่ยนสาขาวิชา หรือย้ายโอนคณะสังกัดภายใต้ข้อ ๖๒.๑

ข้อ ๕๖ กรณีข้อ ๕๕ นิสิตจะต้องศึกษาให้ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงเกณฑ์ ๒.๐๐ ภายในระยะ ๓ ภาคการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองเท่า (๘ ปี) สำหรับการศึกษาภาคปกติ นับแต่วันที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

ข้อ ๕๗ ภายใต้ข้อ ๕๖ การเปลี่ยนสาขาวิชาก็ดี การย้ายโอนคณะสังกัดก็ดี การพักการศึกษาก็ดี ไม่มีผลทำให้การเตือน และภาวะรอพินิจเปลี่ยนแปลง

หมวด ๖

การฟื้นฟูสภาพนิสิตและวินัยของนิสิต

ข้อ ๕๘ นิสิตต้องฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตในกรณี ดังต่อไปนี้

๕๘.๑ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและได้รับปริญญาตามข้อ ๖๕

๕๘.๒ ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยให้ลาออก

๕๘.๓ ถูกถอนชื่อออกจากมหาวิทยาลัย ในกรณีดังต่อไปนี้

๕๘.๓.๑ ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาใดภาคการศึกษาหนึ่งตามข้อ ๒๕.๖

๕๘.๓.๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลา ๑ ภาคการศึกษาแล้ว ไม่ชำระค่าบำรุงมหาวิทยาลัย

เพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตภาคปกติ

๕๘.๓.๓ เมื่อตรวจพบว่าขาดคุณวุฒิ หรือคุณสมบัติตามข้อ ๗ อย่างใดอย่างหนึ่ง

ตามแต่กรณี

๕๘.๓.๔ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคในภาคการศึกษาแรก ของการเข้าศึกษาใน มหาวิทยาลัย ต่ำกว่า ๑.๒๕ หรือสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม ๒ ภาคการศึกษาแรกของการเข้าศึกษาใน มหาวิทยาลัยต่ำกว่า ๑.๗๕

๕๘.๓.๕ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๓ ของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นต้นไปสอบ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๕๐

๕๘.๓.๖ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๗๕ เป็นเวลา ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน

๕๘.๓.๗ ไม่ฟื้นฟูสภาพรอพินิจตามความในข้อ ๕๔

๕๘.๓.๘ สอบได้ไม่ครบตามหลักสูตรของแต่ละคณะหรือวิทยาลัย หรือได้ค่าระดับ เฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ถึง ๒.๐๐ ภายในระยะเวลา ๒ เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร หรือตาม ที่ มหาวิทยาลัยกำหนด

๕๘.๓.๙ ทำการทุจริตอย่างร้ายแรงในการสอบ

~ ๑๒ ~

๕๘.๓.๑๐ ไม่สามารถเลือกวิชาเอก - โท (ถ้ามี) ภายในระยะเวลาตามหลักเกณฑ์ที่แต่ละคณะหรือวิทยาลัยกำหนดไว้ในหลักสูตร

๕๘.๓.๑๑ ถูกสั่งพักการศึกษาพร้อมกันเกินกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๕๘.๓.๑๒ ประพฤติผิดอย่างร้ายแรง และได้รับการพิจารณาโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

๕๘.๓.๑๓ ย้ายไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น

๕๘.๓.๑๔ มรณภาพ หรือตาย

ข้อ ๕๙ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตแล้ว หากกลับมาศึกษาใหม่อาจเทียบโอนรายวิชาที่เคยศึกษาในหลักสูตรที่ศึกษาใหม่อีกก็ได้ ทั้งนี้ การโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นการพ้นสภาพตามข้อ ๕๘.๓.๙ และข้อ ๕๘.๓.๑๒

ข้อ ๖๐ ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นของมหาวิทยาลัยต้องได้รับการพิจารณาโทษกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

๖๐.๑ ภาคทัณฑ์

๖๐.๒ พักการศึกษา

๖๐.๓ พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๖๑ การลงโทษนิสิตที่กระทำผิดระเบียบการสอบในการสอบประจำภาค หรือการสอบระหว่างภาคให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ร่วมกับกรรมการคุมสอบเป็นผู้พิจารณาว่าเป็นความผิดประเภททุจริต หรือส่อเจตนาทุจริต หรือเป็นความผิดอื่น

๖๑.๑ ถ้าเป็นความผิดประเภททุจริตให้ลงโทษนิสิตผู้กระทำผิด ดังต่อไปนี้

๖๑.๑.๑ ให้นิสิตผู้นั้นได้รับระดับ F ในรายวิชานั้น และ

๖๑.๑.๒ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ พิจารณาสั่งพักการศึกษาอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษาปกติ หรืออาจให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตได้ การพักการศึกษาของนิสิตผู้กระทำผิดนั้นให้เริ่มในภาคการศึกษาปกติถัดจากภาคการศึกษาที่กระทำผิด และให้นับระยะเวลาที่ถูกสั่งพักการศึกษาเป็นระยะเวลาการศึกษาด้วย

๖๑.๒ ถ้าเป็นความผิดประเภทผิดระเบียบการสอบอย่างอื่นนอกเหนือจากข้อ ๖๑.๑ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาการลงโทษตามควรแก่กรณี ความผิด แต่จะต้องไม่เกินกว่าที่ระบุไว้ในข้อ ๖๑.๑.๑

ทั้งนี้ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหัวหน้าส่วนงานจัดการศึกษา ที่นิสิตผู้กระทำผิดนั้นสังกัดอยู่ดำเนินการลงโทษตามมติของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย แล้วแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบทันที

หมวด ๗

การย้ายโอนสังกัดและหน่วยกิต

ข้อ ๖๒ การย้ายโอนหลักสูตรภายในคณะหรือย้ายระหว่างคณะหรือวิทยาลัย มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

~ ๑๓ ~

๖๒.๑ นิสิตต้องศึกษาในหลักสูตรเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่าสองภาคการศึกษาปกติ ทั้งนี้ ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพัก หรือถูกลงโทษทางวินัยให้พักการศึกษา และได้เกรดเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕ ก่อนการย้ายหลักสูตร

๖๒.๒ การย้ายหลักสูตรภายในคณะหรือย้ายระหว่างคณะหรือวิทยาลัย ให้ นิสิตผู้ประสงค์จะขอย้ายโอนสังกัดแสดงความจำนงเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมเหตุผลประกอบยื่นต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ตนสังกัดอย่างช้า ๑๕ วัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ นิสิตสังกัดอยู่ส่งคำขอย้ายโอนพร้อมข้อคิดเห็นประกอบไปยังคณะ หรือวิทยาลัย ที่ นิสิตขอย้ายโอนไปสังกัดเพื่อศึกษานั้น

การจะอนุมัติหรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับอนุมัติให้ย้ายโอนสังกัดแล้วต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖๓ การย้ายโอนคณะ หรือวิทยาลัยต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนการลงทะเบียนรายวิชาวันแต่ อธิการบดีจะประกาศ หรือสั่งการเป็นอย่างอื่น

๖๓.๑ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่รับย้ายโอนมีอำนาจพิจารณาเทียบรายวิชา และหน่วยกิตที่ นิสิตผู้นั้นได้ศึกษาไว้แล้วเพื่อกำหนดเงื่อนไขการศึกษาและจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องศึกษาใหม่ในหลักสูตรของคณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอน

ให้คณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอนดำเนินการตามความในวรรคแรกให้เสร็จสิ้น และแจ้งผลให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

๖๓.๒ การนับระยะเวลาศึกษาตามข้อ ๕๖, ๕๘.๓ และข้อ ๖๕.๑ ให้นับรวมระยะเวลาการศึกษาในสังกัดเดิมด้วย

ข้อ ๖๔ สำหรับนิสิตที่ย้ายโอนหลักสูตร คณะ หรือวิทยาลัยภายในมหาวิทยาลัยให้นำผลการศึกษาของรายวิชาต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาจากคณะ หรือวิทยาลัยเดิมมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมด้วย ทั้งนี้ การโอนผลการศึกษาดังกล่าวให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด รายวิชาที่ นิสิตผู้ย้ายโอนคณะได้ศึกษาจะไม่ตรงกับหลักสูตรของคณะ หรือวิทยาลัยที่สังกัดใหม่ก็ตาม สำหรับนิสิตที่โอนคณะหรือวิทยาลัยมาจากมหาวิทยาลัยให้ทำการประเมินผล เฉพาะรายวิชาที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยเท่านั้น

ในกรณี นิสิต ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหัวหน้าส่วนงานจัดการศึกษาที่ตนสังกัดให้ลงทะเบียนเรียนบางรายวิชาในมหาวิทยาลัย

หมวด ๘

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๖๕ นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๖๕.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่าของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

~ ๑๔ ~

๖๕.๒ ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน และการปฏิบัติศาสนกิจ หรือการปฏิบัติงานบริการสังคม รวมทั้งคุณสมบัติอื่นๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖๕.๓ ไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย

ข้อ ๖๖ นิสิตที่จะได้รับปริญญาเกียรตินิยม ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๖๖.๑ เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

๖๖.๑.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้นๆ

๖๖.๑.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐

๖๖.๑.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือได้สัญลักษณ์ U

๖๖.๑.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน

๖๖.๑.๕ ไม่มีประวัติในระเบียนการศึกษาว่าเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่างร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษาหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ

๖๖.๒ เกียรตินิยมอันดับสอง

๖๖.๒.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้นๆ

๖๖.๒.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕

๖๖.๒.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า D หรือได้สัญลักษณ์ U

๖๖.๒.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน

๖๖.๒.๕ ไม่มีประวัติในระเบียนการศึกษาว่าเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่างร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษา

นิสิตที่เทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษจากระบบคลังหน่วยกิตของมหาวิทยาลัย หรือจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มีการตกลงร่วมผลิต หรือจากการใช้แบบทดสอบมาตรฐานสามารถได้รับปริญญาเกียรตินิยมได้ ทั้งนี้ ไม่ให้นำรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่เทียบโอนมาคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยหน่วยกิตสะสม

ข้อ ๖๗ นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเพื่อขอสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นิสิตจะสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตร

ข้อ ๖๘ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและวัดผล เป็นผู้พิจารณาคำร้องของนิสิตเบื้องต้นแล้วเสนอต่อสภาวิชาการเพื่อพิจารณาเสนอสภามหาวิทยาลัยอนุมัติปริญญา หรือปริญญาเกียรตินิยม หรือเหรียญรางวัลต่อไป

ข้อ ๖๙ สภามหาวิทยาลัยจะพิจารณาอนุมัติปริญญาอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๗๐ มหาวิทยาลัยจัดให้มีพิธีประสาทปริญญาปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งจะประกาศกำหนดวันให้ทราบเป็นปี ๆ ไป

~ ๑๕ ~

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๗๑ การดำเนินการใดๆ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับ และยังไม่แล้วเสร็จ ในขณะที่ข้อบังคับนี้มีผลบังคับใช้ให้ดำเนินการหรือปฏิบัติการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

สำหรับนิสิตหลักสูตรที่ต้องดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้คงดำเนินการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

พระพรหมวชิราธิบดี

(พระพรหมวชิราธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗**

เพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๘, ๑๘ และ ๒๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเห็นสมควรออกระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้ :-

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือ ประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การโอน” หมายถึง การโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิตของรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัย เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

“การเทียบโอน” หมายถึง การเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิตของรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วในสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรองเพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในมหาวิทยาลัย

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการประจำคณะ หรือวิทยาลัย ในมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการโอนผลการศึกษา มีดังนี้

(๑) นิสิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ที่เคยศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าสองภาคการศึกษาปกติ หรือมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าสี่สิบหน่วยกิต ในมหาวิทยาลัย และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ หรือสำเร็จการศึกษามาแล้วจากมหาวิทยาลัย ต้องยื่นคำร้องขออนุมัติต่อคณะหรือวิทยาลัยที่รับโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

ในกรณีที่ขอโอนเกินกว่าที่กำหนดไว้ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ

(๒) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาเห็นชอบการโอนของนิสิตที่ยื่นคำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือ ค่ำระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับโอนเสร็จสิ้นแล้ว แจ้งผลการ โอนให้กองทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

(๓) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่โอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตร ที่ศึกษาได้ และนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสม ยกเว้นการโอนผลการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จากมหาวิทยาลัย

(๔) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับโอน ไม่น้อยกว่าสามภาค การศึกษาปกติ

นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมทั้งสองกรณี ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเทียบโอนผลการศึกษา มีดังนี้

(๑) ผู้ที่เคยศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษา มาแล้วจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง ต้องยื่นคำร้องขออนุมัติต่อคณะหรือวิทยาลัย ที่รับเทียบโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

(๒) รายวิชาที่นำมาขอเทียบโอน ต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามใน สี่ของรายวิชาใหม่ที่ขอเทียบโอน และจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนได้ จะต้องไม่เกินสามในสี่ของ จำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่รับเทียบโอน

(๓) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเทียบโอนของผู้ยื่น คำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือค่ำระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับเทียบโอนเสร็จสิ้นแล้ว แจ้งผลการเทียบโอนให้กองทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

(๔) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตาม หลักสูตรที่ศึกษาได้ และไม่สามารถนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสมได้

(๕) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่า สามภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่าหกสิบหน่วยกิต

นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมการเทียบโอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา ประกอบด้วย

(๑) อธิการบดี หรือรองอธิการบดีที่อธิการบดีมอบหมาย เป็นประธาน

(๒) คณบดีทุกคณะ เป็นกรรมการ

- (๓) ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวนสองรูป ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาวิชาการ
- (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินสี่รูปหรือคน ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาวิชาการ
- (๕) ผู้อำนวยการกองวิชาการ เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (๖) ผู้อำนวยการกองทะเบียนและวัดผล เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- กรรมการตามข้อ (๓) และ (๔) ให้วาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้

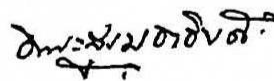
ข้อ ๘ คณะกรรมการมาตรฐานการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย ระบบ มาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา
- (๒) ออกประกาศหรือคำสั่งเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา
- (๓) รับผิดชอบคำร้องและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา
- (๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใดๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

ข้อ ๙ ให้การดำเนินการเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาที่ดำเนินการไปก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้มีผลสมบูรณ์ตามระเบียบฉบับนี้

ข้อ ๑๐ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาลงกรณราชวิทยาลัย

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒)
พุทธศักราช ๒๕๕๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขบางส่วนของระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๔ แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การโอน” หมายถึง การโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิต ของรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัย เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

“การเทียบโอน” หมายถึง การเทียบโอนผลการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือปริญญาและหน่วยกิตของรายวิชาในระดับเดียวกัน ที่ได้เคยศึกษามาแล้วในสถาบันการศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในมหาวิทยาลัย

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการประจำคณะหรือวิทยาลัย ในมหาวิทยาลัย”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อ ๖ แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเทียบโอนการศึกษา มีดังนี้

(๑) ผู้ที่เคยศึกษาหลักสูตรระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษามาแล้ว จากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง ต้องยื่นคำร้องขออนุมัติต่อคณะหรือวิทยาลัยที่รับโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษาปกติแรกที่เข้าศึกษา

๒

(๒) รายวิชาที่นำมาขอเทียบโอน ต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาใหม่ที่ขอเทียบโอน และจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนได้ จะต้องไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่รับเทียบโอน

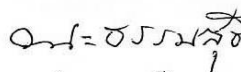
(๓) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเทียบโอนของผู้ยื่นคำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือค่าระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับเทียบโอนเสร็จสิ้นแล้วแจ้งผลการเทียบโอนให้กองทะเบียนและวัดผลทราบ ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษาปกติแรกที่เข้าศึกษา

(๔) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้ และไม่สามารถนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสมได้

(๕) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่าสามภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่าหกสิบหน่วยกิต

นิติตต้องชำระค่าธรรมเนียมการเทียบโอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรี ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับปริญญาตรี ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุนิติบุคคลและนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไว้ดังต่อไปนี้

โครงสร้างหลักสูตร วิชาเอกเดี่ยว

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๑๘	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๑๐๒	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๓๒	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร วิชาเอกคู่

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๑๘	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๑๐๒	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเอกที่หนึ่ง	ไม่น้อยกว่า	๓๖	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเอกที่สอง	ไม่น้อยกว่า	๓๖	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๓๒	หน่วยกิต

~ ๒ ~

โครงสร้างหลักสูตร วิชาเอก-โท

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๑๘	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๑๐๒	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาโท	ไม่น้อยกว่า	๑๘	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๓๒	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรต่อเนื่อง

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๑๘	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๑๐๒	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๓๒	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ (ต่อเนื่อง ๒ ปี)

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๖๖	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๔๒	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวมตลอดหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า	๙๖	หน่วยกิต

~ ๓ ~

โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ (หลักสูตร ๔ ปี)

โครงสร้างหลักสูตร วิชาเอกการสอนพระพุทธศาสนา

๑.หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒.หมวดวิชาวิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๙๔	หน่วยกิต
๒.๑ วิชาชีพรู	ไม่น้อยกว่า	๓๔	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖๐	หน่วยกิต
๓.หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวมตลอดหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า	๑๒๔	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต

โครงสร้างหลักสูตร

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๑๐๗	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๑๕	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๙๓	หน่วยกิต
๒.๒.๑ วิชาแกน	ไม่น้อยกว่า	๘๑	หน่วยกิต
๒.๒.๒ วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๓๘	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีหลักสูตรนานาชาติ

โครงสร้างหลักสูตร วิชาเอกเดี่ยว

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๙๐	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๒๐	หน่วยกิต

~ ๔ ~

โครงสร้างหลักสูตร วิชาเอก-โท

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๙๐	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๕๗	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาโท	ไม่น้อยกว่า	๒๑	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๒๐	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรต่อเนื่อง

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๙๐	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๒๐	หน่วยกิต

ประกาศ ณ วันที่ ๓๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

พระพรหมวชิราธิปัตย์

(พระพรหมวชิราธิปัตย์)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๑ แห่งกฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบกับมติคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ (นัดพิเศษ) เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕”

๒. ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

ให้ใช้ประกาศนี้สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชา โดยใช้สำหรับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่และหลักสูตรปรับปรุงของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

๓. ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

“อาจารย์ประจำ” หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ และตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าในสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด หรือบุคคลในองค์กรภายนอกที่มีการตกลงร่วมผลิต ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

สำหรับอาจารย์ประจำที่สถาบันอุดมศึกษาวิชาใหม่ตั้งแต่เกณฑ์มาตรฐานนี้เริ่มใช้บังคับ ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

“อาจารย์ประจำหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่สภาสถาบันอุดมศึกษาเห็นชอบหรืออนุมัติ มีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน

“คุณวุฒิที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร” หมายถึง คุณวุฒิที่กำหนดไว้ในมาตรฐานสาขาวิชา หากสาขาวิชาใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานสาขาวิชา หรือประกาศมาตรฐานสาขาวิชาไม่ได้กำหนดเรื่องนี้ไว้ ให้หมายถึงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาการหรือวิชาชีพของหลักสูตร หรือคุณวุฒิอื่น แต่มีประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเป็นที่ประจักษ์ที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนในหลักสูตรสาขาวิชานั้นบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาได้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยการพิจารณาคุณวุฒิที่สัมพันธ์กันให้อยู่ในดุลยพินิจของสภาสถาบันอุดมศึกษา

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้

ยกเว้นหลักสูตรพหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร
ในกรณีนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถเข้าได้ไม่เกิน ๒ คน

“อาจารย์พิเศษ” หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ

“การตกลงร่วมผลิต” หมายถึง การทำข้อตกลงร่วมมือกันอย่างเป็นทางการระหว่าง
สถาบันอุดมศึกษากับองค์กรภายนอกในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของ
สภาสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรภายนอกนั้น ๆ

“องค์กรภายนอก” หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรองจาก
หน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาของประเทศนั้น หรือเป็นหน่วยราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า
หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน หรือบริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทยเท่านั้น

หากเป็นบริษัทเอกชนที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้อยู่ในดุลยพินิจ
ของสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องแสดงศักยภาพและความพร้อมในการร่วมผลิตบัณฑิตของบริษัท
ดังกล่าว และต้องให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

“ประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ” หมายถึง การทำงานร่วมกับสถานประกอบการโดยมีหลักฐาน
รับรองผลการปฏิบัติงานที่เกิดประโยชน์กับสถานประกอบการ หรือหลักฐานรับรองมาตรฐาน
ฝีมือแรงงาน หรือมีผลงานทางวิชาการประเภทการพัฒนาเทคโนโลยี หรือผลงานสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมเผยแพร่มาแล้ว

๔. ชื่อปริญญา สถาบันอุดมศึกษาที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา
และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาไว้แล้ว ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานั้น ในกรณี
ที่ปริญญาได้ยังมีได้กำหนดชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกา หรือกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดไม่มีการตรา
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ให้ใช้ชื่อปริญญา
ตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญาที่คณะกรรมการกำหนด

๕. ปรัชญา และวัตถุประสงค์

มุ่งให้การผลิตบัณฑิตมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ
ที่เป็นสากลให้การผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาอยู่บนฐานความเชื่อว่าการกำลังคนที่มีคุณภาพ ต้องเป็นบุคคล
ที่มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองดีที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม และมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง
บนฐานภูมิปัญญาไทยภายใต้กรอบศีลธรรมจรรยาอันดีงาม เพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและ
ทัดเทียมมาตรฐานสากล

ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับส่งเสริมกระบวนการผลิตบัณฑิตที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน
ให้มีลักษณะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมภายใต้กระแส
โลกาภิวัตน์ที่มีการสื่อสารแบบไร้พรมแดน มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการ

ปฏิบัติงานได้ตามกรอบมาตรฐานและจรรยาบรรณที่กำหนด สามารถสร้างสรรค์งานที่เกิดประโยชน์
ต่อตนเองและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและสากล โดยแบ่งหลักสูตรเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๕.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ แบ่งเป็น ๒ แบบ ได้แก่

๕.๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้
ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยอาจมีการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เน้นความรู้และทักษะ
ด้านวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างสร้างสรรค์

๕.๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งเป็นหลักสูตรปริญญาตรี
สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถระดับสูง โดยใช้
หลักสูตรปกติที่เปิดสอนอยู่แล้ว แต่ให้เสริมศักยภาพของผู้เรียนโดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชา
ในระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนอยู่แล้วและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ทำวิจัยทางวิชาการที่ลุ่มลึก หลักสูตร
ก้าวหน้าแบบวิชาการต้องมีการเรียนรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๕.๒ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ แบ่งเป็น ๒ แบบ ได้แก่

๕.๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้
ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้ สมรรถนะและทักษะด้านวิชาการและวิชาชีพหรือ
มีสมรรถนะและทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น ๆ โดยผ่านการปฏิบัติงาน
ในสถานประกอบการ

หลักสูตรแบบนี้เท่านั้นที่จัดหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ได้ โดยถือเป็น
เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรีและจะต้องสะท้อนปรัชญาและเนื้อหาสาระของหลักสูตรปริญญาตรีนั้น ๆ
โดยครบถ้วน และให้ระบุว่า “ต่อเนื่อง” ในวงเล็บต่อท้ายชื่อหลักสูตร

สถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการผลิตบุคลากรในระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง)
จะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะการปฏิบัติการหรือทักษะวิชาชีพอยู่แล้วให้มีความรู้
ด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูงเพิ่มเติม เพื่อให้บัณฑิตจบไปเป็นนักปฏิบัติ
เชิงวิชาการ โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมระหว่างสถานประกอบการกับสถาบันอุดมศึกษา
และการบริหารจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการภาคทฤษฎีและปฏิบัติในบริบทของการทำงานตามสภาพจริง
เพื่อให้บัณฑิตบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการนักปฏิบัติขั้นสูงตามเจตนา
ของหลักสูตร

ในคณาจารย์ผู้สอนจำนวนหนึ่งต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ
มาแล้ว และหากเป็นผู้สอนจากสถานประกอบการต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษา

๕.๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ซึ่งเป็น
หลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ สมรรถนะทางวิชาชีพหรือ
ปฏิบัติการขั้นสูง โดยใช้หลักสูตรปกติที่เปิดสอนอยู่แล้วให้รองรับศักยภาพของผู้เรียน โดยกำหนดให้

ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนอยู่แล้ว และทำวิจัยที่ลุ่มลึกหรือได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูงในองค์กรหรือสถานประกอบการ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการต้องมีการเรียนรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๖. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาภาคีมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ หรือเทียบเคียงได้ไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่น ให้มีการนับระยะเวลาในการศึกษาเทียบเคียงได้กับระบบทวิภาค โดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนด ซึ่งจะต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้นไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาของหน่วยการเรียนรู้เทียบเคียงกับหน่วยกิตในระบบทวิภาค รายวิชาภาคทฤษฎีและรายวิชาภาคปฏิบัติการฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม การทำโครงการหรือกิจกรรมอื่นใดที่เสริมสร้างการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับระบบการจัดการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๗. การคิดหน่วยกิตตามระบบทวิภาค

๗.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๓. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๔. การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๕. กิจกรรมการเรียนอื่นใดที่สร้างการเรียนรู้นอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดข้างต้น การนับระยะเวลาในการทำกิจกรรมนั้นต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่นที่ไม่ใช่ระบบทวิภาค ให้นับระยะเวลาการศึกษาและการคิดหน่วยกิตเทียบเคียงได้กับระบบทวิภาค โดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวเป็นผู้กำหนด

๘. จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

๘.๑ หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติ ๔ ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต

๘.๒ หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติ ๕ ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต

๘.๓ หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติไม่น้อยกว่า ๖ ปี มีจำนวน หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๘๐ หน่วยกิต

๘.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

๙. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชา เลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

๙.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ให้พร้อม สำหรับโลกในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เป็นบุคคลผู้ใฝ่รู้และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ อย่างครบถ้วน เป็นผู้ตระหนักรู้ถึงการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา เป็นผู้ ที่สามารถสร้างโอกาสและคุณค่าให้ตนเองและสังคม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก เป็นบุคคลที่ดำรงตนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีจริยธรรมและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง รู้คุณค่าและรักษาชาติกำเนิด ร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะ บูรณาการใด ๆ ก็ได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และต้องแสดงการวัดและประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปได้อย่างชัดเจน

การจัดวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) อาจได้รับการยกเว้น รายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับอนุปริญญา

๙.๒ หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและ วิชาชีพที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ของหมวดวิชาเฉพาะ ดังนี้

๙.๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ทางวิชาการ ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชา เฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

๙.๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ให้มีจำนวน หน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต โดยต้องเรียนวิชาทางปฏิบัติการไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๘๒ หน่วยกิต ในจำนวนนั้นต้องเป็นวิชาทางทฤษฎี ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต

๙.๒.๓ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวม ไม่น้อยกว่า ๙๐ หน่วยกิต

๙.๒.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า ๖ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๑๐๘ หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดหมวดวิชาเฉพาะในลักษณะวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่ หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยวิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และวิชาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๑๕ หน่วยกิต ในกรณีการจัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำ ผู้เรียนต้องเรียนรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษาในหมวดวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๙.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ที่สามารถวัดมาตรฐานได้ โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรที่เข้าศึกษา

๑๐. คุณวุฒิ คุณสมบัติ และจำนวนอาจารย์

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ประกอบด้วย

๑๐.๑.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ เรื่อง ในรอบ ๕ ปี ย้อนหลัง

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้นอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้น หรือการทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

๑๐.๑.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๓ คน

กรณีหลักสูตรจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า ๑ วิชาเอก ให้จัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ ๓ คน

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายการกรณี

๑๐.๑.๓ อาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันหรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน

ในกรณีที่มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนก่อนที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ จะประกาศใช้ให้สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนต่อไปได้

สำหรับหลักสูตรที่มีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้นหรือการทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนา นักศึกษา ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ และหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ประกอบด้วย

๑๐.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ เรื่อง ในรอบ ๕ ปี ย้อนหลัง

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้นหรือการทำงาน ประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

๑๐.๒.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับ อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน

ในกรณีของหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะ ด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ ใน ๕ คน ต้องมีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำ หลักสูตรจากสถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๓ คน

กรณีที่หลักสูตรจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า ๑ วิชาเอก ให้จัดอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ ๓ คน และต้องมีสัดส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ ๑ ใน ๓

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิ ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรนั้นให้คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายการมี

๑๐.๒.๓ อาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิ ขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือ สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน

ในกรณีที่มิอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนก่อนที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ จะประกาศใช้ ให้สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนต่อไปได้

สำหรับหลักสูตรที่มีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่ สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้นหรือ การทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่าน ความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนานักศึกษา ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย

๑๑. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี ๕ ปี และไม่น้อยกว่า ๖ ปี) จะต้องเป็นผู้สำเร็จ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๑.๓ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำทั้งทางวิชาการ และทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และมีผลการเรียนในหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ ทุกภาคการศึกษาในระหว่างการศึกษาในหลักสูตรแบบก้าวน้ำ หากภาคการศึกษาใดภาคการศึกษาหนึ่งมีผลการเรียนต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า จะถือว่าผู้เรียนขาดคุณสมบัติในการศึกษาหลักสูตรแบบก้าวน้ำ

๑๒. การลงทะเบียนเรียน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติสำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

สำหรับการลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต

หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็นพิเศษ การลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ โดยการอนุมัติของสภาสถาบันอุดมศึกษา แต่ต้องไม่กระทบต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

๑๓. เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และบรรลุผลสำเร็จการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

สถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ระบบการวัดผลและการสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างจากนี้ จะต้องกำหนดให้มีค่าเทียบเคียงกันได้

การฟื้นฟูสภาพโดยไม่สำเร็จการศึกษาให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๔. ปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา

การออกใบปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา ให้ระบุชื่อปริญญา ชื่อสาขาวิชา และชื่อรายวิชา ให้ตรงกับที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรฉบับที่คณะกรรมการรับรอง

๑๕. การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๖. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ ๕ ปี

๑๗. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ และให้ถือคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการนั้นเป็นที่สิ้นสุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
ศาสตราจารย์เกียรติคุณกิตติชัย วัฒนานิก
ประธานกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

ภาคผนวก ค

ประวัติและผลงานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๗)
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*****

พระครูวัชรสุวรรณาทร ธมฺมโชโต (เกตุเขียว), ผศ.ดร.

๑. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สังกัด วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	กรรมฐาน ๑	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๒	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๓	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๔	การจัดการสาธนาอุปการ	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๕	พุทธวิถีการบริหาร	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๖	การอนุรักษ์และการจัดการพุทธศิลป์	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๗	พุทธศิลป์เมืองเพชรศิลปกรรมพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๓. ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ งานวิจัย

งานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ

พระครูวัชรสุวรรณาทร,ดร. “ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น : คุณค่าอัตลักษณ์และการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยวัฒนธรรมชุมชน.” วารสารศรีปทุมปริทัศน์. ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๒). : ๑๓๙-๑๕๓.

พระครูวัชรสุวรรณาทร,ดร. “แนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนปลูกสมุนไพรรักษาตามแนวพระราชดำริ ตำบลบางจาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี.” วารสารรามคำแหงฉบับบัณฑิตวิทยาลัย. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๕) : ๑๐๑-๑๑๒.

๓.๒ บทความทางวิชาการ

ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ

พระครูวัชรสุวรรณาทธ,ดร.. “บทบาทพระสงฆ์กับการเสริมสร้างภูมิปัญญาชาวบ้าน.” วารสาร มจร การพัฒนาสังคม. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๔). : ๒๒๘ – ๒๓๗.

เผยแพร่ในการประชุมวิชาการ (Proceedings)

พระครูวัชรสุวรรณาทธ,ดร. “ การศึกษาเปรียบเทียบละครชาตรีเมืองเพชรและละครชาตรีกรมศิลปากร.” การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑๒ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (๔ เมษายน ๒๕๖๔) : ๑-๑๖.

พระครูวัชรสุวรรณาทธ,ดร. “แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรพื้นบ้านของกลุ่มสตรี โครงการตามพระราชประสงค์ดอนขุนห้วย ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี.” การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑๒ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (๔ เมษายน ๒๕๖๔) : ๑๗-๓๓.

๓.๓ หนังสือ/ตำรา/เอกสารประกอบการสอน

-

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๗)
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*****

พระครูวิรุฬห์วัชรธรรม ฐานุตโตโร (เพชรรัตน์)

๑. ตำแหน่ง อาจารย์

สังกัด วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	วัฒนธรรมไทย	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๒	การจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๓	การจัดการกิจการพระพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๔	ประวัติพระพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๕	หลักการฝึกอบรมและการประชุม	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๖	การจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนายุคใหม่	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๗	การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสมัยใหม่	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๓. ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ งานวิจัย

งานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในการประชุมวิชาการ

พระครูวิรุฬห์วัชรธรรม ฐานุตโตโร. “ชุมชนแห่งความสุข : กระบวนการการเรียนรู้สำนึกพลเมืองของชุมชนด้วยกระบวนการใช้ชุมชนเป็นห้องปฏิบัติการทางสังคม.” รายงานการวิจัย. ศูนย์สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๖๑.

พระครูวิรุฬห์วัชรธรรม ฐานุตโตโร.(ร่วม) “ แนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนปลูกสมุนไพรพื้นถิ่นตามแนวพระราชดำริ ตำบลบางจาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี.” วารสารรามคำแหงฉบับบัณฑิตวิทยาลัย. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๕) : ๑๐๑-๑๑๒.

๓.๒ บทความทางวิชาการ

ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ

พระครูวิรุฬห์วัชรธรรม ฐานุตโตโร. “การบริหารโรงเรียนวิถีพุทธด้วยพุทธวิธี.” วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๐) ๑๕ – ๒๖

พระครูวิรุฬห์วัชรธรรม ฐานุตโตโร. เส้นทางของการพัฒนาวัดให้เป็น “วัดพัฒนา”. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๒) ๑๗๒ – ๑๘๔

เผยแพร่ในการประชุมวิชาการ (Proceedings)

พระครูวิรุฬห์วัชรธรรม ฐานุตโตโร. “สันติวิธีแนวพุทธ : ศึกษาวิเคราะห์กรณีการเลิกทาสของรัชกาลที่ ๕” การประชุมสัมมนาวิจัยพุทธศาสนานานาชาติ ครั้งที่ ๗. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (๑๘-๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙) : ๘๔๐-๘๕๐.

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๗)
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
*****
พระสมุห์บัว ทีปรมโม (พราหมณ์พลับ)

๑. ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	การวิจัยเพื่อการจัดการ	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๒	การจัดการและพัฒนาสาธารณูปการ	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๓	ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๔	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๕	การบริหารชุมชนและการจัดการแหล่งเรียนรู้	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๖	การจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในอาเซียน	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๗	การสังคมสงเคราะห์แนวพุทธ	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๘	การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธในศตวรรษที่ ๒๑	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๙	ทฤษฎีองค์การและการจัดการ	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๓. ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ งานวิจัย

งานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ

พระสมุห์บัว ทีปธมโม. “การพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก ของตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี” วารสาร Journal of Modern Learning Development ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ (มีนาคม ๒๕๖๖). หน้า ๓๔๕-๓๕๖.

๓.๒ บทความทางวิชาการ

ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ

พระสมุห์บัว ทีปธมโม.(ร่วม) “เศรษฐศาสตร์การเมืองอาเซียน:ความสัมพันธ์ระหว่างประชาคมอาเซียนตามหลักเศรษฐศาสตร์แบบพึ่งพา”. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๓). : ๒๘๘-๓๐๓.

พระสมุห์บัว ทีปธมโม. “บทบาทพระสงฆ์กับการเสริมสร้างภูมิปัญญาชาวบ้าน”. วารสาร มจร การพัฒนาสังคม ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๔). : ๒๒๘-๒๓๗.

ตีพิมพ์เผยแพร่ในการประชุมวิชาการ (Proceedings) หรือเอกสารรายงานการวิจัย

-

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๗)
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*****

พระใบฎีกาสุชินนะ อนัญชิตโต (พรหมนิล)

๑. ตำแหน่ง อาจารย์

สังกัด วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์การสอนปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	สถาบัน
๑	การศึกษาอิสระทางการจัดการเชิงพุทธ	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๒	การจัดการทรัพย์สินของพระพุทธศาสนา	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๓	มนุษย์กับสังคม	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๔	การารจัดการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๕	การจัดการวิถีชุมชน	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
๖	การจัดการวิถีชุมชนและแหล่งเรียนรู้	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๓. ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ งานวิจัย

งานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในงานประชุมวิชาการ

พระใบฎีกาสุชินนะ อนัญชิตโต. “แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรพื้นบ้านของกลุ่มสตรี โครงการตามพระราชประสงค์ดอนขุนห้วย ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี.” การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑๒ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (๔ เมษายน ๒๕๖๔) : ๑๗-๓๓.

๓.๒ บทความทางวิชาการ

ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ

พระใบฎีกาสุชินนะ อนิณชิตโต. “การจัดการเงินและทรัพย์สินของวัด.” วารสาร มจร การพัฒนาสังคม. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๓). : ๖๖-๗๗.

พระใบฎีกาสุชินนะ อนิณชิตโต. “คนรุ่นใหม่กับประชาธิปไตยของไทยในปัจจุบัน.” วารสารพุทธสังคมศาสตร์ วิทยาลัยปริทรรศน์. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๓). : ๙๙-๑๑๓.

๓.๓ หนังสือ

-

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๗)
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*****

พระใบฎีกาณพงษ์กร กนตวณโณ (ปิ่นทอง)

๑. ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	การบัญชีเพื่อการจัดการ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	การบัญชีพื้นฐาน ๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	การบัญชีพื้นฐาน ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ งานวิจัย

งานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ

-

๓.๒ บทความทางวิชาการ

ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ

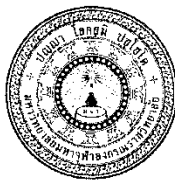
พระใบฎีกาณพงษ์กร กนตวณโณ. “การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาตามหลักพุทธธรรม”.
วารสารวิจัยนวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยี(2023). ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม
๒๕๖๖) : ๙-๒๓.

๓.๓ หนังสือ/ตำรา/เอกสารประกอบการสอน

-

ภาคผนวก ง.

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

ที่ ๑ /๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๗)

*****

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และความในข้อ ๕ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยคณะกรรมการประจำและการจัดระบบบริหารงานในวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๙ ฉบับที่ ๒ และมติที่ประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๗ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี ประกอบด้วย:-

๑. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี	ประธานกรรมการ
๒. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	รองประธานกรรมการ
๓. พระมหาสมนึก จนฺทโชโต,ดร.	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. นาวาตรี ดร. สงคราม สมณวัฒนา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๕. พระครูญาณเพชรรัตน์,ดร.	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. พระครูวิเชียรสวรรณาทร,ผศ.ดร.	กรรมการ
๗. พระครูวิรุฬห์วิเชียรธรรม	กรรมการ
๘. พระสมุห์บัว ทีปธมโม	กรรมการ
๙. พระใบฎีกาสุชินนะ อนินฺชิตโต	กรรมการ
๑๐. นายธรรมบุญ มั่งมีสุข	กรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

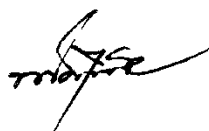
๑. ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒
๒. จัดทำรายละเอียดของหลักสูตร มคอ.๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) ให้ตรงตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด แล้วนำเสนอมหาวิทยาลัยเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

/ศ. ขออนุมัติเปิด

๓. ขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) ตรวจสอบเอกสารความพร้อม รายละเอียดข้อมูลการขอเปิดสอนให้เป็นไปตามแบบฟอร์ม
๔. นำเสนอหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) และเอกสารความพร้อมในการขอเปิดสอนให้คณะกรรมการบริหารวิชาการ สภาวิชาการ และคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยพิจารณา
๕. นำเสนอหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) ให้สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาได้รับทราบ ให้ความเห็นชอบ

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

(พระวิสุทธีวรภิกข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย